

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická
Katedra veřejné správy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Místní poplatky

Předkládá: Kateřina Švihlová
Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Petr Triner, MBA

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Kateřina ŠVIHLOVÁ
Osobní číslo:	R17B0034P
Studijní program:	B6804 Právní specializace
Studijní obor:	Veřejná správa
Téma práce:	Místní poplatky
Zadávací katedra:	Katedra veřejné správy

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Co je to obec
3. Pojem „místní poplatky“
4. Druhy místních poplatků
5. Správa místních poplatků
6. Srovnání poplatků ve vybraných obcích
7. Závěr

Rozsah bakalářské práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

viz zvláštní seznam

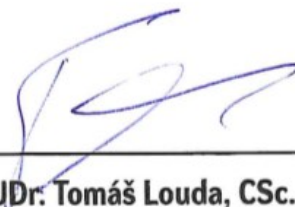
Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Petr Triner**
Katedra veřejné správy

Datum zadání bakalářské práce: **29. března 2019**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2020**

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
děkan

JUDr. Tomáš Louda, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 1. listopadu 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Místní poplatky“ zpracovala samostatně a vyznačila jsem veškeré prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.

V Plzni dle 13. dubna 2020

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Švihlová', written over a horizontal dotted line.

Kateřina Švihlová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce JUDr. Petru Trinerovi, MBA za ochotu, odborné rady a profesionální přístup, kterým k mé kvalifikační práci přistupoval.

Obsah

Úvod	1
1 Základní pojmy	2
1.1 Veřejná správa.....	2
1.1.1 Státní správa.....	3
1.1.2 Samospráva	4
1.2 Obec jako základní územní samosprávný celek.....	5
1.2.1 Působnost obce	6
1.2.2 Orgány obce	9
1.2.3 Hospodaření a příjmy do rozpočtu obce	11
1.3 Obecně závazná vyhláška	12
1.3.1 Pravomoc obcí k vydávání OZV	12
1.3.2 Základní požadavky pro tvorbu OZV	13
1.3.3 Oblasti regulovatelné OZV	14
1.3.4 Postup při vydávání OZV	15
1.3.5 Role Ministerstva vnitra jako dozorčího orgánu.....	16
2 Právní zakotvení místních poplatků.....	17
2.1.1 Daňový řád – zákon č. 280/2009 Sb.	17
2.1.2 Zákon o místních poplatcích – zákon č. 565/1990 Sb.	17
3 Místní poplatky	18
3.1 Soustava místních poplatků.....	19
3.1.1 Poplatek ze psů	19
3.1.2 Poplatek z pobytu.....	21
3.1.3 Poplatek za užívání veřejného prostranství	23
3.1.4 Poplatek ze vstupného	24
3.1.5 Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst.....	25
3.1.6 Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.....	26
3.1.6.1 Rozsudek nejvyššího správního soudu 5 Afs 175/2006–116 Místní poplatky: komunální odpad; vznik poplatkové povinnosti	27
3.1.7 Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.....	29
3.2 Zavedení a správce místních poplatků	29
4 Místní poplatky ve vybraných městech.....	30

5	Informace o Plzni	31
5.1	Místní poplatky města Plzně	32
5.1.1	Obecně závazná vyhláška statutárního města Plzně č. 22/2004 o místním poplatku ze psů	33
5.1.2	Obecně závazná vyhláška statutárního města Plzně č. 2/2004 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství	34
5.1.3	Obecně závazná vyhláška statutárního města Plzně č. 10/2019, o místním poplatku z pobytu.....	35
6	Informace o Přešticích	36
6.1	Místní poplatky města Přeštice	36
6.1.1	Obecně závazná vyhláška města Přeštice č. 3/2019, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	37
6.1.2	Obecně závazná vyhláška města Přeštice č. 4/2019, o místním poplatku ze psů	38
6.1.3	Obecně závazná vyhláška města Přeštice č. 5/2019, o místním poplatku z pobytu.....	39
6.1.4	Obecně závazná vyhláška města Přeštice č. 6/2019, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství	39
7	Srovnání místních poplatků ve vybraných městech	41
	Závěr	43
	Resume.....	44
	Seznam použitých zdrojů	45
	Odborná literatura	45
	Právní předpisy.....	46
	Judikát	46
	Webové zdroje	47
	Seznamy	49
	Seznam schémat	49
	Seznam obrázků	49
	Seznam tabulek	49
	Seznam grafů.....	49
	Seznam použitých zkratk.....	50
	Přílohy.....	51
	Příloha č. 1 - Sazba poplatku ze psa v Přešticích.....	51
	Příloha č. 2 - Příjmy z místního poplatku z ubytovací kapacity	52
	Plzeň	52
	Přeštice	52

Úvod

Tato práce pojednává o místních poplatcích, které jsou jedním z regulačních nástrojů, jež jsou obce oprávněny zavést na svém území prostřednictvím obecně závazné vyhlášky.

Téma místních poplatků jsem si vybrala, protože se dotýká každého z nás. Jako pro jednoho z občanů České republiky a obyvatele města vnímám potřebu vědět, jaké jsou naše práva či povinnosti například vůči městu, ve kterém žijí. Na základě toho jsem si vybrala dvě města (Plzeň, Přeštice), u kterých se zaměřím na jejich zavedené místní poplatky.

Začátek práce má za cíl uvést čtenáře do problematiky nejen veřejné správy (státní správy a samosprávy) ale i o osvětlení pojmů působnosti a orgánů obce, které jsou s místními poplatky úzce spjaté. Obec totiž může na základě zákona o místních poplatcích zavést obecně závaznou vyhlášku, jež upravuje určitou problematiku na území města. Na základě jiných příslušných zákonů může obec obecně závaznou vyhláškou regulovat i další záležitosti nejen v oblasti místních poplatků. Z tohoto důvodu se budu pojmu obecně závazné vyhlášky v další části práce věnovat z širšího hlediska.

Následně se zaměřím na soustavu místních poplatků, jejich právní zakotvení a legislativní změny, které v zákoně o místních poplatcích nastaly. Tou největší změnou je zavedení nového poplatku, kterým je místní poplatek z pobytu, jenž nahrazuje dva již zrušené místní poplatky - místní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt a místní poplatek z ubytovací kapacity.

Jelikož jsou situace, které si žádají speciální řešení, vybrala jsem si pro ukázkou judikát, který se zabývá sporem ohledně poplatkové povinnosti u jednoho ze soustav místních poplatků. Tento spor poukazuje právě na neznalost zákona, která ovšem neomlouvá.

Cílem mé práce je také poukázat na jednotlivé příjmy z místních poplatků do rozpočtů vybraných měst a z tohoto důvodu budou poslední kapitoly práce graficky znázorňovat tyto jednotlivé příjmy za poslední čtyři roky. K tomuto účelu jsem čerpala z portálu Monitor, což je aplikace zřízená Ministerstvem financí umožňující přístup k rozpočtovým informacím pro veřejnost. Na konci práce jednotlivé příjmy z místních poplatků za poslední rok porovnáám.

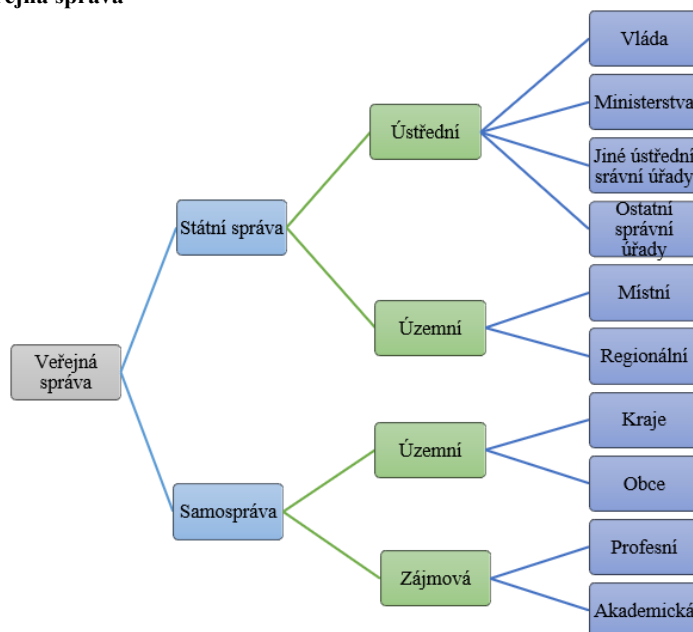
1 Základní pojmy

Pro pochopení fungování problematiky místních poplatků je nezbytné vysvětlit základní pojmy, které s místními poplatky úzce souvisí. Mezi tyto pojmy patří veřejná správa (státní správa a samospráva), obec jako základní územní samosprávný celek, působnost a orgány obce, a v neposlední řadě i příjmy do rozpočtu obce, kam patří i místní poplatky.

1.1 Veřejná správa

Veřejnou správu lze z hlediska výkonu správy brát jako systém, který je tvořen dvěma subsystemy, tyto subsystemy tvoří státní správa a samospráva. Výkon státní správy vykonává stát přímo prostřednictvím institucí, nebo v případě samosprávy zprostředkovaně.¹

Schéma 1: Veřejná správa

zdroj: E-Book správní právo přehledně, str.7, 2018, JUDr. PhDr. Jan MALAST, Ph.D., vlastní zpracování

„Každý stát si organizuje výkon své moci nejen v celostátních úřadech, ale i v území, které si proto rozděluje do různých správních obvodů. V nich pak existují buď státní orgány, nebo vzniká veřejnoprávní korporace územní samosprávy, jejíž orgány jsou vytvářeny volbou občanů žijících na příslušném území obce či kraje.“²

¹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Olga SEDLÁČKOVÁ. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., aktualiz. a rozš. vyd.* Praha: Grada, 2009. Finance (Grada). str.11. ISBN 978-80-247-2789-9.

² KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva.* Praha: Linde, 2007. str.81. ISBN 978-80-7201-665-5.

1.1.1 Státní správa

Státní správa je řízena ústřední vládou buď přímo, nebo zprostředkovaně. Ústřední vláda je nejvyšším orgánem moci výkonné, jejíž činnost má všeobecnou působnost, kterou koordinuje činnost ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy.³

Na základě zákona České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky je v České republice aktuálně činných 14 ministerstev: Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo obrany, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo kultury, Ministerstvo zahraničních věcí a Ministerstvo financí. Mezi další ústřední správní orgány státní správy, které mají celostátní působnost, patří například Český statistický úřad, Český telekomunikační úřad, Český úřad zeměměřický a katastrální. Ve výše zmíněném zákoně je také vypsán okruh působnosti a zásad, kterými se ministerstva zabývají a musí řídit.⁴

Záležitosti týkající se ministerstev a jiných ústředních správních orgánů jsou také upraveny čl. 79 v zákoně č.1/1993 Sb. Ústavy České republiky.

„(1) Ministerstva a jiné správní úřady lze zřídit a jejich působnost stanovit pouze zákonem.

(2) Právní poměry státních zaměstnanců v ministerstvech a jiných správních úřadech upravuje zákon.

(3) Ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny.“⁵

Státní správa je vykonávána prostřednictvím obcí a krajů v přenesené působnosti, jde o tzv. smíšený model. V takovém případě je výkon státní správy státem delegován a rozsah přenesené působnosti je dle §61 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích buďto základní, rozsahu pověřeného obecního úřadu, nebo v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností.⁶

³ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance (Grada). str.24. ISBN 978-80-247-5608-0.

⁴ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky

⁵ Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, čl. 79

⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

1.1.2 Samospráva

Samospráva se dělí na zájmovou (akademickou a profesní) a územní, které se budu v této podkapitole primárně věnovat.

Území České republiky se z pohledu územní samosprávy dělí na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky a kraje, jež jsou vyššími územně samosprávnými celky. Mezi vyšší územně samosprávné celky patří tyto kraje: Zlínský, Moravskoslezský, Olomoucký, Jihomoravský, Pardubický, Královéhradecký, Liberecký, Ústecký, Karlovarský, Plzeňský, Jihočeský, Středočeský, Kraj Vysočina a hlavní město Praha.⁷ Obce se řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)⁸ a kraje reguluje zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)⁹ vyjma hlavního města Prahy, pro kterou platí zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.¹⁰

Pro úspěšné fungování územní samosprávy je podstatné dodržování stanovených legislativních a ekonomických předpokladů. Jedná se o určité úkony, které jsou klíčové a bez jejichž plnění by územní samospráva úspěšně neplnila své funkce.

1. legislativa (legislativní předpoklady)

- upravuje: vznik, postavení, působnost, organizaci, členění, fungování a činnost územní samosprávy
- vymezuje: vztahy mezi státem a územní samosprávou (i vícestupňovou), jejich kompetence

2. ekonomické předpoklady

- vlastnictví majetku a právo s ním hospodařit
- možnost získávat vlastní finanční prostředky
- sestavování vlastního rozpočtu¹¹

⁷ Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

⁹ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)

¹⁰ Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze

¹¹ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management. Press, 2004. str.20-21. ISBN 80-7261-086-4.

1.2 Obec jako základní územní samosprávný celek

„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.“¹² Tento paragraf vymezuje obec jako základní územně samosprávný celek, je ale důležité zmínit postavení ostatních obcí (jejich členění), které se vedle obce jako základního územně samosprávného celku dále rozlišuje na město, městys a statutární město. To může být členěno na městské části nebo obvody. Aktuálně je v České republice 26 statutárních měst. Zmínit musím i hlavní město Prahu, která se ovšem zákonem o obcích neřídí a její statut je vymezen Zákonem o hlavním městě Praze, která se člení na městské části. Praha je hlavním městem, krajem, ale zároveň i obcí.

Mezi hlavní znaky obce jako územně samosprávného celku v právním smyslu patří občané obce, území obce a působnost obce.¹³ Tyto 3 atributy vymezuje v první a druhé hlavě zákon o obcích, kdy §16 říká, v jakém případě se fyzická osoba považuje za občana obce a jaká práva občanům náleží. Dále vymezuje práva občanů starších 18 let, kteří mají právo volit a být voleni do zastupitelstva města, což je jedna z důležitých záležitostí, ve kterých se mohou občané obce participovat na správě věcí veřejných buď přímo, nebo nepřímo.

Všechny části území České republiky jsou součástí některé obce, které jsou vymezené katastrálním územím. O území obce a jeho změnách pojednává díl 3 zákona o obcích v §18–26a. Zde zákon stanovuje, v jakých případech může dojít ke sloučení obcí nebo naopak oddělení části obce, případně zřízení nebo zrušení městského obvodu nebo části. Tyto změny se musí zaznamenat v katastru nemovitostí.¹⁴

S územím obce je úzce spjata i působnost obce, která si zaslouží vlastní podkapitolu, ve které budu věnovat pozornost jak působnosti přenesené, tak působnosti samostatné. V rámci samostatné působnosti už se blížím k tématu obecně závazných vyhlášek, které jsou pro fenomén místních poplatků klíčové.

¹² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), §1

¹³ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management. Press, 2004. str.79-80. ISBN 80-7261-086-4.

¹⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), §16–26 a

1.2.1 Působnost obce

Působnost je možné chápat jako oblast činnosti subjektu veřejné správy, který se stará o určitý okruh záležitostí (věcná působnost) na určitém území (územní působnost). S působností se pojí také příslušnost a pravomoc. Pravomoc je nutností pro plnění svěřených úkolů, které ve své samostatné působnosti subjekt veřejné správy realizuje. Příslušnost, na rozdíl od působnosti řeší otázku toho, který subjekt veřejné správy svou pravomoc uplatní.¹⁵

„Věcná působnost obcí je realizována jednak formou samosprávy (samostatné působnosti) a jednak formou přenesené státní správy (přenesená působnost). Oba druhy věcné působnosti musí mít zákonný základ, přičemž zákonodárce v případě samostatné působnosti musí respektovat garance dané samosprávě Ústavou.“¹⁶

U přenesené působnosti může obec vykonávat pouze to, co na ni zákon v rámci státní správy deleguje. Tím se liší od samostatné působnosti, kdy se subjekt rozhoduje ve věcech samosprávy sám, v mezích zákona.

- **Samostatná působnost – HLAVA II, §35-37 z. č. 128/2000 Sb., o obcích**

Samostatná působnost spravuje záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů. Obec vykonává samostatnou působnost svým jménem a na svou odpovědnost. Může zřizovat právnické osoby, organizační složky nebo také udělovat ceny obce. Dále může ocenit významné události občanů nebo udělit čestné občanství obce.

Obecní zastupitelstvo rozhoduje ve věcech v rámci samostatné působnosti. Zastupitelstvo obce může rozhodovat například o schvalování programu rozvoje obce, zřízení a zrušení obecní policie nebo o vydávání obecně závazných vyhlášek.¹⁷ Obecně závazné vyhlášky, jak už bylo zmíněno v kapitolách výše, jsou klíčové pro problematiku místních poplatků. Na základě zákona. č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) se může zastupitelstvo města usnést a vydat obecně závaznou vyhlášku, kterou se musí řídit všichni na území dané obce. Výčtu okruhů, ve kterém může obec vydávat obecně závazné vyhlášky, se budu věnovat v samostatné kapitole.

¹⁵ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. str.122. ISBN 978-80-7201-665-5.

¹⁶ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. str.123. ISBN 978-80-7201-665-5.

¹⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

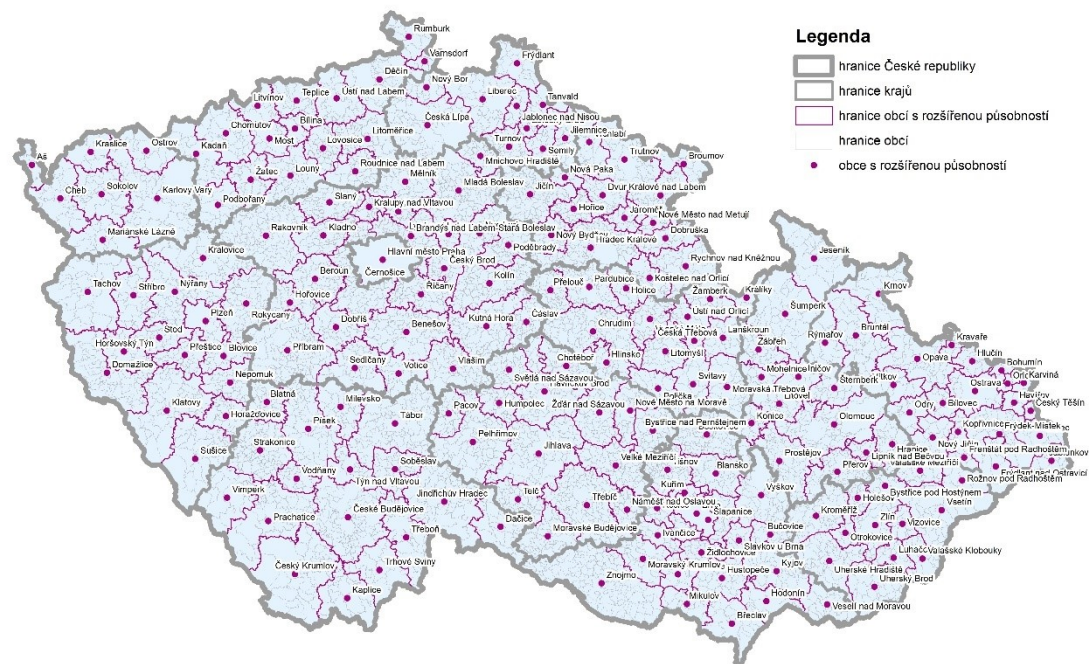
- **Přenesená působnost – HLAVA III §61-63 z. č. 128/2000 Sb., o obcích**

Přenesená působnost se od té samostatné značně liší, protože výkon státní správy na obce a jejich orgány stát deleguje pouze v určitém rozsahu. Jde o záležitosti, které orgány obce vykonávají jménem státu a na jeho odpovědnost. Rozsah přenesené působnosti, ve věcech, které stanoví zákon, je přenesen nerovnoměrně, a co do výkonu státní správy jsou obce rozčleněny do několika kategorií. Kromě primární typologie obecních úřadů, do které patří obec se základním rozsahem přenesené působnosti, obec s pověřeným obecním úřadem a obec s rozšířenou působností, se také můžeme setkat se zvláštní skupinou obcí.¹⁸ Do této skupiny patří obce se stavebním úřadem, obce s matričním úřadem, obce provádějící vidimaci a legalizaci a obce s pracovištěm Czech POINT, které vydávají ověřené výstupy z informačních systémů, na základě zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy.¹⁹

Obrázek 1: Mapa s přehledem obcí s rozšířenou působností

MAPA SPRÁVNÍHO USPOŘÁDÁNÍ ČESKÉ REPUBLIKY (k 31. 3. 2017)
Obce

UUR

Zdroj: Mapový podklad – ARC CR 500, soubory správních a katastrálních hranic 2015.

Ústav územního rozvoje Brno, březen 2017

zdroj: <http://portal.uur.cz/>

¹⁸ MALAST, Jan. *Správní právo stručně* [online]. 2018, str.53-54 [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: Spravko.cz

¹⁹ Katalog činností vykonávaných obcemi v jednotlivých kategoriích. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, 22. září 2016 [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/katalog-cinnosti-vykonavanych-obcemi-v-jednotlivych-kategoriich.aspx>

Rozsah výkonu státní správy obcemi s přenesenou působností:

Výkon státní správy se na obce přenáší na základě zvláštních zákonů.

- obce I. stupně – obce se základním rozsahem přenesené působnosti (§61 odst. 1 písm. a) zákona o obcích)

Obcí se základním rozsahem přenesené působnosti, je každá obec na území České republiky. Na tyto obce je přenesen pouze minimální rozsah výkonu státní správy. Správním obvodem je pouze území dané obce. Do výkonu státní správy patří například: evidence obyvatel dle §2 písm. d) a §22 a zákona o evidenci obyvatel, ve věcech práva shromažďovacího dle §2 písm. a) shromažďovacího zákona, řízení o přestupcích dle §60 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky a další.

- obce II. stupně – obce s pověřeným obecním úřadem (§64 zákona o obcích)

V případě obce s pověřeným obecním úřadem je přenesená působnost vykonávána pro několik obcí. Na obec se tedy kromě základního rozsahu přenesené působnosti přenáší i další rozsah výkonu přenesené působnosti, například matriční, nebo stavební úřad.

- obce III. stupně – obce s rozšířenou působností (§66 zákona o obcích)

Obce III. stupně vedle své samostatné působnosti vykonávají přenesenou působnost i ve výše zmíněném rozsahu, tedy v základním, s pověřeným obecním úřadem a v rozšířené působnosti. Obec v takovém případě může vykonávat v přenesené působnosti to, co obec I. a II. stupně, ale navíc i v rozšířené působnosti, což znamená, že rozsah přenesené působnosti je větší. Do rozšířené působnosti například patří agenda s pojená s cestovními a osobními doklady, nebo agenda vozidel a řidičů.

Důležitým faktorem u charakteristiky úřadů je i jeho označení. Označení úřadů je na základě §5 odst. 2 a §141 odst. 2 zákona o obcích následující: obecní úřad (obec), úřad městyse (městys), městský úřad (město), magistrát města (statutární město), úřad městské části (městská část) a úřad městského obvodu (městský obvod).²⁰

²⁰ Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků: Obecní úřad. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, 2018. str. 7, 9-10, 17. ISBN 978-80-87544-82-2.

1.2.2 Orgány obce

Orgány obce, jak už bylo výše zmíněno, realizují státní správu v přenesené působnosti. V rámci samostatné působnosti je obec spravována zastupitelstvem, které je klíčovým orgánem obce a jako jediné z orgánů obce je upraveno v Ústavě.

„Obec je samostatně spravována zastupitelstvem.“²¹ Mezi další orgány obce patří rada, starosta, obecní úřad, obecní policie, případně zvláštní orgány obce.

- **zastupitelstvo obce**

„Funkční období zastupitelstva je čtyřleté. Zákon stanoví, za jakých podmínek se vyhlásí nové volby zastupitelstva před uplynutím jeho funkčního období. Členové zastupitelstev jsou voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva.“²² Počet členů zastupitelstva je odvozen od počtu obyvatel.

Počet členů zastupitelstva ve spojitosti s počtem obyvatel je následující:

- do 500 obyv. 5-15,
- od 501 do 3 000 obyv. 7-15,
- od 3 001 do 10 000 obyv. 11-25,
- od 10 001 do 50 000 obyv. 15-35,
- od 50 001 do 150 000 obyv. 25-45,
- nad 150 000 obyv. 35-55 členů.

Zasedání zastupitelstva jsou veřejná a musí se uskutečnit nejméně jednou za 3 měsíce.²³

Zastupitelstvu je vyhrazeno: schvalovat program rozvoje obce, schvalovat rozpočet a závěrečný účet obce, zřizovat peněžní fondy obce, zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, rozhodovat o založení a rušení právnických osob, vydávat obecně závazné vyhlášky, rozhodovat o vyhlášení místního referenda, navrhopvat změny katastrálního území uvnitř obce, rozhodovat o zřízení a názvech částí obce a názvech ulic a dalších veřejných prostranství, udělovat a odnímat čestné občanství obce a ceny obce, podávat ústavní stížnost (proti nezákonnému zásahu státu do samosprávy obce), a další.²⁴

²¹ Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, čl. 101, odst.1

²² Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, čl. 102

²³ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. str.169-171. ISBN 978-80-7201-665-5.

²⁴ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. str.180-185. ISBN 978-80-7201-665-5

○ **rada obce**

Je výkonným orgánem obce odpovědným zastupitelstvu. Radu obce tvoří minimálně 5 a maximálně 11 členů, počet členů musí být vždy lichý. Členové rady jsou voleni zastupitelstvem. Mezi členy rady patří starosta, místostarosta a další členové volení z řad zastupitelstva. Rada obce připravuje například návrhy pro jednání zastupitelstva nebo vydává nařízení obce.²⁵

○ **starosta obce**

*„Starostu zastupuje místostarosta. Zastupitelstvo obce může zvolit více místostarostů a svěřit jim některé úkoly. Místostarosta, kterého určí zastupitelstvo obce, zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta nevykonává funkci (§ 72 odst. 6 a § 81a odst. 1). Starosta spolu s místostarostou podepisuje právní předpisy obce.“*²⁶ Starostou obce může být fyzická osoba se státním občanstvím, která vystupuje jménem obce a zastupuje ji navenek.

○ **obecní úřad obce**

Obecní úřad se nachází na území dané obce. Je tvořený starostou, který je v jeho čele, místostarostou, tajemníkem a dalšími zaměstnanci. Obecní úřad se může členit na odbory a oddělení.²⁷

○ **obecní policie obce (zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii)**

Obecní policie může být zřízena zastupitelstvem formou obecně závazné vyhlášky. Obecní policie pak zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci své působnosti.²⁸

○ **zvláštní orgány obce**

Mezi zvláštní orgány obce patří například bezpečnostní rada, povodňová nebo přestupková komise. Zvláštní orgány obce zřizuje starosta na základě stanovených podmínek zákonem, jmenuje a odvolává jejich členy. Výkon zvláštních orgánů obce je v přenesené působnosti.²⁹

²⁵ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. str.195. ISBN 978-80-7201-665-5.

²⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), §104

²⁷ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. str.207. ISBN 978-80-7201-665-5

²⁸ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. str.216. ISBN 978-80-7201-665-5.

²⁹ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. str.217. ISBN 978-80-7201-665-5.

1.2.3 Hospodaření a příjmy do rozpočtu obce

„Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.³⁰ Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Obec vede účetnictví podle zákona o účetnictví.“³¹

Základem finančního hospodaření obce je územní rozpočet, který je decentralizovaným peněžním fondem, u kterého platí princip nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence.³² Princip nenávratnosti však není vždy podmínkou a za určitých okolností se uplatňuje i princip návratnosti. Rozpočet plní několik funkcí, rozhodující je funkce alokační, která zabezpečuje financování veřejných statků, mezi další funkce patří redistribuční a stabilizační. Rozpočet obce se sestavuje na následující rok na základě vývoje příjmů a výdajů v předchozích letech. Návrh územního rozpočtu je obec povinna zveřejnit na úřední desce, minimálně 15 dnů před zasedáním zastupitelstva.

Příjmy územního rozpočtu obce tvoří:

1. Třída – Daňové příjmy

- příjmy z daní, příjmy ze správních a místních poplatků a dalších daňové příjmy

2. Třída – Nedaňové příjmy

- příjmy z vlastní činnosti, z úroků, sankcí a další nedaňové příjmy

3. Třída – Kapitálové příjmy

- příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, darů a dalších kapitálových příjmů

4. Třída – Přijaté transfery

- příjmy ze státního rozpočtu a ostatních státních fondů a dalších transferů³³

³⁰ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), §2

³¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), §38

³² MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu: aplikace v příkladech*. Praha: Grada, 2012. str.418. ISBN 978-80-247-3637-2.

³³ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management. Press, 2004. str.200-227. ISBN 80-7261-086-4.

1.3 Obecně závazná vyhláška

Právní předpisy vydané obcí v její samostatné působnosti se nazývají obecně závazné vyhlášky. Obecně závazná vyhláška je podzákonný právní předpis, sloužící jako nástroj regulace upravující záležitosti obce, jež stanovuje §10 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).³⁴

V podkapitolách níže se zaměřím na pravomoc obcí k vydávání obecně závazných vyhlášek, požadavky pro jejich tvorbu a oblasti, jež regulují. Dále se budu zabývat postupem tvorby a vydávání vyhlášek a v neposlední řadě i na roli Ministerstva vnitra, který je dozorčím orgánem při vydání obecně závazné vyhlášky.

1.3.1 Pravomoc obcí k vydávání OZV

Pravomoc obcí vydávat obecně závazné vyhlášky je úzce spjata s územní samosprávou, která je upravena v sedmé hlavě zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Zde je v článku 99 poukázáno na to, že se Česká republika člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky. Ty jsou pak na základě odstavce 1 čl. 100 samostatně spravovány zastupitelstvem, které může díky odstavci 3 čl. 104 vydávat v rámci své působnosti obecně závazné vyhlášky. Ty může zastupitelstvo obce, dle článku 4 Listiny základních práv a svobod vydávat pouze a toliko na základě a v mezích zákona.

V § 35 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích je dále konkretizován rozsah oprávnění obce, ve kterém může obecně závazné vyhlášky vydávat. Tentýž zákon v §84 vyhrazuje zastupitelstvo obce k vydávání obecně závazných vyhlášek. Nakonec nesmí být opomenut čl. 8 Ústavy, který sám zaručuje samosprávu územních samosprávných celků.³⁵

³⁴ZUGAR, Radek a kol. *Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí*. 1. vydání. Praha: MVČR, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, 2018. str.8. ISBN 978-80-87544-93-8.

³⁵FURKOVÁ, Petra. MATĚJKOVÁ, Lenka. ROSOVÁ, Šárka. *Tvorba obecně závazných vyhlášek Praktický průvodce pro obce*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck s.r.o., 2013. str.5. ISBN 978-80-7400-470-4.

1.3.2 Základní požadavky pro tvorbu OZV

Obecně závazná vyhláška, by měla být obcí vydána až ve chvíli, kdy k tomu má důvodné opodstatnění, na základě kterého, bude vyhláškou upravovat určitou problematiku, která již není upravena jiným právním předpisem vyšší právní síly. Smyslem vyhlášky je především regulace, ať jde o uložení příkazu, zákazu či povinnosti, která slouží k zabezpečení vlastních záležitostí obce.

Obec musí brát v úvahu i zásadu rovného přístupu a princip přiměřenosti, to znamená že v případě vydání vyhlášky musí uvést důvod, proč tak bylo rozhodnuto a v případě přiměřenosti by měla být míra regulace v nejmenším možném rozsahu. Například při zabezpečení veřejného pořádku, je na místě vyhlášku vydat jen v případě, kdy k narušování veřejného pořádku opravdu dochází. Obec by pak měla také konkretizovat kde, případně v jakém čase by mělo k regulaci dojít. Jako příklad mohu uvést vyhlášku města Přeštice (město Přeštice je v práci zahrnuto v kapitole 6 a následujících). Obecně závazná vyhláška města Přeštice č. 5/2015, o zákazu požívání alkoholických nápojů a jiných omamných a psychotropních látek na veřejném prostranství v úvodním ustanovení mluví o účelu zabezpečení veřejného pořádku. Ve vyhlášce jsou vyjmenována veřejná prostranství, kde k požití alkoholu a omamných látek nesmí dojít. Ve vyhlášce jsou ale i výjimky, které stanovují, že zákaz požití alkoholu neplatí pro zahrádky restaurací, dny 31.12. a 1.1. a akce, u kterých se usnese rada města na opaku na základě žádosti pořadatele dané akce.³⁶

Obec by měla při tvorbě vyhlášky pamatovat také na to, komu je vyhláška adresována. Vyhláška by měla být tvořena tak, aby jí její adresáti porozuměli. Text vyhlášky by měl být přesný a konkrétní, tvůrci by se měli vyhnout neurčitým výrazům.

Další podmínkou při tvorbě vyhlášky je splnění příslušnosti orgánu, který vyhlášku vydal. Mimo to, musí vyhláška splňovat vedle kritéria ústavnosti a souladnosti s ostatními zákony i obecná kritéria pro tvorbu právních předpisů, aby nedošlo ke konstatování dozorčího orgánu, kterým je Ministerstvo vnitra, že došlo k možné nezákonnosti úpravy dané vyhlášky.³⁷

³⁶ Obecně závazná vyhláška města Přeštice č. 5/2015 o zákazu požívání alkoholických nápojů a jiných omamných a psychotropních látek na veřejném prostranství

³⁷ FURKOVÁ, Petra. MATĚJKOVÁ, Lenka. ROSOVÁ, Šárka. *Tvorba obecně závazných vyhlášek Praktický průvodce pro obce*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck s.r.o., 2013. str. 6-8. ISBN 978-80-7400-470-4.

1.3.3 Oblasti regulovatelné OZV

Tabulka 1: Oblasti regulované OZV

Výběr oblastí, které lze obecně závaznými vyhláškami v obci regulovat		
zákon	ustanovení	oblast úpravy
č. 133/1985 Sb., o požární ochraně	§ 29 odst. 1 písm. o)	požární řád obce
č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích	§ 14 odst. 2	místní poplatky
č. 553/ 1991 Sb., o obecní policii	§ 1 odst. 1	zřízení a zrušení obecní policie
č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)	§ 10 písm. a)	zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku
č. 185/2001 Sb. o odpadech a o změně některých dalších zákonů	§17a odst. 1	poplatek za komunální odpad
č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích)	§ 20 odst. 4 § 26 odst. 1	úhrada vodného a stočného
č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání (školský z.)	§ 178 odst. 2 písm. b) a c)	stanovení školských obvodů a příslušných částí školských obvodů
č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší	§ 16 odst. 5	podmínky pro spalování nebo zákaz spalování suchých rostlinných materiálů

38

³⁸ FURKOVÁ, Petra. MATĚJKOVÁ, Lenka. ROSOVÁ, Šárka. *Tvorba obecně závazných vyhlášek Praktický průvodce pro obce*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck s.r.o., 2013. str.18-21. ISBN 978-80-7400-470-4.

1.3.4 Postup při vydávání OZV

○ Příprava

Proces vydávání obecně závazné vyhlášky začíná ve chvíli, kdy návrhu vyhlášky předchází rozbor daného problému, více o této problematice v kapitole 2.3.2. Tento návrh by měl projít připomínkovým řízením a obstát v tzv. „testu čtyř kroků“. Tento test posuzuje věcné náležitosti obecně závazné vyhlášky a zkoumá:

1. zda měla obec v určité problematice pravomoc vydat obecně závaznou vyhlášku,
2. zda obec nejednala za hranicí své pravomoci,
3. zda nedošlo ke zneužití zákonem svěřené pravomoci a působnosti,
4. zda přijetím obecně závazné vyhlášky obec nejedná nerozumně.

○ Schvalování

Před projednáním návrhu obecně závazné vyhlášky na zasedání zastupitelstva je vhodné seznámit s návrhem radu obce, která se může k návrhu vyjádřit. Pravomoc vydat obecně závaznou vyhlášku má ale pouze zastupitelstvo obce. Na přijetí obecně závazné vyhlášky se musí shodnout nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva.

○ Formální náležitosti

Obecně závazná vyhláška musí splňovat obecné požadavky právních předpisů co do obsahu a formy. Hlavní obsahové náležitosti obecně závazné vyhlášky: označení vydavatele, číslo a název vyhlášky, úvodní věta, vlastní text, legislativní zkratka, poznámky pod čarou, podpisy, případně přílohy.

○ Publikace

Aby se vyhláška stala platnou a účinnou, musí být dle §12 odst. 1, zákona o obcích vyvěšena na úřední desce obecního úřadu po dobu patnácti dnů. U správného vyvěšení vyhlášky nesmí chybět datum vyvěšení, sejmutí a podpisy starosty a místostarosty.³⁹

Na základě §5 odstavce 2 a 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů má obec povinnost poskytnout k vyhlášce vzdálený přístup.⁴⁰ V praxi to znamená, že jsou obecně závazné vyhlášky dostupné na oficiálních webových stránkách obce.

³⁹ ZUGAR, Radek a kol. *Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí*. 1. vydání. Praha: MVČR, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, 2018. str. 9-22. ISBN 978-80-87544-93-8.

⁴⁰ Zákon č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím, §2, §4

○ **Platnost**

Pokud dojde ke všem výše zmíněným krokům, tak se vyhláška stává platnou 15. dnem po vyvěšení na úřední desce obecního úřadu. Od této chvíle se obecně závazná vyhláška stává součástí právního řádu.

○ **Účinnost**

Pokud vyhláška neobsahuje ustanovení o účinnosti, je účinná patnáctý den po jejím vyhlášení. V případě naléhavého obecného zájmu se může doba účinnosti zkrátit, nejdříve může být vyhláška však účinná v den jejího vyhlášení. Účinná vyhláška se stává také závaznou pro její adresáty ale i obec. Z vyhlášky vyplývají práva a povinnosti pro osoby na území dané obce. Ve chvíli, kdy je vyhláška účinná, vzniká na straně obce povinnost adresáty obecně závazných vyhlášek kontrolovat v jejím dodržování, nebo v případě porušení je sankcionovat.⁴¹

1.3.5 Role Ministerstva vnitra jako dozorčího orgánu

Dodržování řádného procesu tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek, včetně zákonného obsahu těchto norem je zajišťováno v rámci tzv. dozoru prováděného Ministerstvem vnitra.“⁴² Dozor vykonává Ministerstvo vnitra skrz odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, který na základě § 123 zákona o obcích dohlíží na vydávání a obsahovou formu obecně závazných vyhlášek. Obci totiž na základě § 12 odst. 6 zákona o obcích vyplývá povinnost zaslat obecně závaznou vyhlášku po jejím vyvěšení Ministerstvu vnitra k posouzení. Ministerstvo vnitra vyhotoví po posouzení obecně závazné vyhlášky její právní rozbor, kde posoudí soulad se zákonem. Pokud Ministerstvo vnitra shledá rozpor mezi vyhláškou a zákonem, kontaktuje obec a na základě rozboru ji vyzve k nápravě. V případě nevěle obce sjednat nápravu, vyzve Ministerstvo vnitra obec oficiální cestou, v takovém případě má obec na zjednání nápravy lhůtu 60 dnů. Pokud k nápravě nedojde, zahájí se správní řízení ve věci zrušení vyhlášky, o kterém rozhodne Ústavní soud. Obec se může proti rozhodnutí Ministerstva vnitra bránit a podat rozklad.⁴³

⁴¹ ZUGAR, Radek a kol. *Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí*. 1. vydání. Praha: MVČR, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, 2018. str.13-14,30. ISBN 978-80-87544-93-8.

⁴² FURKOVÁ, Petra. MATĚJKOVÁ, Lenka. ROSOVÁ, Šárka. *Tvorba obecně závazných vyhlášek Praktický průvodce pro obce*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck s.r.o., 2013. str.22. ISBN 978-80-7400-470-4.

⁴³ ZUGAR, Radek a kol. *Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí*. 1. vydání. Praha: MVČR, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, 2018. str.31-32. ISBN 978-80-87544-93-8.

2 Právní zakotvení místních poplatků

2.1.1 Daňový řád – zákon č. 280/2009 Sb.

1. ledna 2011 byl zrušen zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, který byl nahrazen daňovým řádem, což je zákon č. 280/2009 Sb., Daňový řád je účinný ode dne zrušení zákona o správě daní a poplatků, tedy od 1. 1. 2011. Tento zákon upravuje procesní stránku poplatků, což je obsaženo v §1 odst. 1 „*Tento zákon upravuje postup správců daní, práva a povinnosti daňových subjektů a třetích osob, které jim vznikají při správě daní.*“⁴⁴

Pro účely daňového řádu se daní rozumí:

1. „peněžité plnění, které zákon označuje jako daň, clo nebo poplatek,
2. peněžité plnění, pokud zákon stanoví, že se při jeho správě postupuje podle tohoto zákona,
3. peněžité plnění v rámci dělené správy“⁴⁵

Daňový řád se využije v případě, kdy správu daní neupravuje jiný zákon.⁴⁶ To znamená, že pro účel úpravy místních poplatků se daňový řád využije pouze v obecné rovině, zatímco hmotněprávní záležitosti upraví zákon o místních poplatcích.

2.1.2 Zákon o místních poplatcích – zákon č. 565/1990 Sb.

Místní poplatky upravuje zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, na kterém se dne 13. prosince 1990 usnesla Česká národní rada. Zákon proběhl v roce 2019 novelizací na základě zákona č. 278/2019 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, novelizace je účinná od 1. ledna 2020.⁴⁷

Zákon aktuálně vymezuje 7 místních poplatků, které může obec na základě obecně závazné vyhlášky zavést. Jiné místní poplatky, než jsou uvedené v zákoně o místních poplatcích obec zavést nemůže.

⁴⁴ Zákon č. 280/2009 Sb. Daňový řád, §1 odst. 1

⁴⁵ Zákon č. 280/2009 Sb. Daňový řád, §2 odst. 3

⁴⁶ Zákon č. 280/2009 Sb. Daňový řád, §4

⁴⁷ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích [online]. [cit. 2020-03-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-565/zneni-20200101>

3 Místní poplatky

Před vymezením místních poplatků je nezbytné definování samotného poplatku. Poplatkem se rozumí určitý finanční obnos, který na základě zákona odvádí fyzická, případně právnická osoba do veřejného rozpočtu. Výše a lhůta, ve které musí být poplatek uhrazen jsou též stanoveny na základě zákona. V případě poplatků je poskytováno ze strany státu nebo veřejnoprávní korporace protiplnění.⁴⁸ Například poplatek za možnost uzavřít manželství mimo stanovenou dobu nebo určenou místnost činí 1 000 Kč.⁴⁹

Rozlišují se tři typy poplatků, kterými jsou poplatky místní, správní a soudní. Správní poplatky upravuje zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, zde zákon v § 3 odst. 1 stanovuje, že poplatníkem je fyzická či právnická osoba, jež podala žádost nebo jiný návrh ke správnímu úřadu, případně jím je osoba, v jejímž zájmu byl úkon vykonán.⁵⁰ Soudní poplatky pak vymezuje zákon č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích, kde je problematika poplatníků upravena v §2 téhož zákona.⁵¹

Hlavním tématem mojí práce jsou ale místní poplatky, jež mají charakter daní, jsou neúčelné a nenávratné. Místní poplatky mají mimo jiné fakultativní povahu, což znamená, že je na obci, jestli na svém území místní poplatek či poplatky zavede. Výnosy z místních poplatků poté putují do rozpočtu obce, která je i spravuje.⁵²

„Zákonná úprava, jak lze dovodit z teoretických rozborů, musí určovat náležitosti poplatkového vztahu, tzv. prvky poplatku, kterými jsou subjekt poplatku, objekt poplatku, základ poplatku, sazba poplatku, úlevy a osvobození od poplatku, splatnost poplatku a sankce za nesplnění poplatkové povinnosti. Daňová (poplatková) povinnost vzniká naplněním určitých zákonem vymezených právních skutečností, podmínek, které zakládají na straně státu (obce) právní nárok na daň (poplatek) a na straně osoby daňový (poplatkových) závazek.“⁵³

⁴⁸ PELC, Vladimír. *Místní poplatky: oprávnění obcí: povinnosti podnikatelů, živnostníků a občanů*. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckovy příručky pro právní praxi. str. 15-17 ISBN 978-80-7400-150-5.

⁴⁹ Ministerstvo vnitra České republiky: *Manželství* [online]. [cit. 2020-03-14]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/obcan-na-urade-manzelstvi-uzavreni-manzelstvi.aspx>

⁵⁰ Zákon č. 634/2004Sb. o správních poplatcích

⁵¹ Zákon č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích

⁵² ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2008. Beckovy ekonomické učebnice. str.18,44. ISBN 978-80-7400-005-8.

⁵³ PELC, Vladimír. *Místní poplatky: oprávnění obcí: povinnosti podnikatelů, živnostníků a občanů*. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckovy příručky pro právní praxi. str. 16. ISBN 978-80-7400-150-5.

3.1 Soustava místních poplatků

Novelizace zákona nahradila poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt a poplatek z ubytovací kapacity poplatkem z pobytu. Tedy z původních 8 poplatků byl počet zredukován na 7 místních poplatků, jejichž taxativní výčet je v zákoně o místních poplatcích následující: ⁵⁴

- poplatek ze psů
- poplatek z pobytu
- poplatek za užívání veřejného prostranství
- poplatek ze vstupného
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace ⁵⁵

V následujících podkapitolách se zaměřím na specifikaci jednotlivých poplatků, kde budu používat termín „přihlášení (fyzické osoby)“, který nově vymezuje §16c zákona o místních poplatcích. Zde je vypsáný okruh dotčených osob, kterých se poplatek týká. ⁵⁶

3.1.1 Poplatek ze psů

Poplatek ze psů je jedním z nejčastěji zaváděných poplatků v obci. Funkce poplatku je regulační, obec se poplatkem snaží eliminovat množství psů na území obce, nicméně jeho sazba není fixní, takže si každá obec může nastavit jinou výši sazby, maximálně však do výše uvedené v zákoně. Ve chvíli, kdy je sazba poplatku nízká, funkce poplatku není tak znatelná, jak z regulačního, tak z fiskálního hlediska. Fiskální funkce poplatku spočívá v příjmu do obecního rozpočtu. ⁵⁷

⁵⁴ Zákon České národní rady č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích [online]. [cit. 2020-03-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-565/zneni-20170701>

⁵⁵ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, §1

⁵⁶ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, §16c

⁵⁷ FURKOVÁ, Petra. MATĚJKOVÁ, Lenka. ROSOVÁ, Šárka. *Tvorba obecně závazných vyhlášek Praktický průvodce pro obce*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck s.r.o., 2013. str.66. ISBN 978-80-7400-470-4.

○ **Předmět poplatku**

Poplatek se vztahuje na psa, který dovršil třetího měsíce života.⁵⁸

○ **Subjekt poplatku**

Poplatek ze psa, případně ze psů platí jejich držitel, jímž může být osoba, která je přihlášená k trvalému pobytu, ale i cizinec podle §16c písm. b), nebo osoba, která má sídlo na území České republiky.⁵⁹ Což znamená, že aktuální znění zákona cílí na větší okruh osob, než tomu bylo dříve, protože je okruh bohatší právě o další přihlášené osoby na území České republiky.⁶⁰ Poplatek platí držitel v místě přihlášení anebo sídla, a pokud dojde ke změně, platí poplatek nově příslušné obci, a to na začátku kalendářního měsíce následujícího po měsíci, kdy došlo ke změně. Pokud je držitel přihlášen k poplatku kratší dobu než 1 rok, zaplatí jen poměrnou část poplatku.⁶¹ Za držitele se považuje osoba, která nakládá se psem jako s vlastním a fakticky s ním manipuluje. V takovém případě nemusí být vlastník a držitel jedna a tatáž osoba.⁶²

○ **Sazba poplatku**

Maximální sazba poplatku za jednoho psa může činit 1 500 Kč za kalendářní rok. Za dva a více psů může být poplatek vyšší o 50 % z maximální výše sazby poplatku. To znamená, že při stanovené maximální výši obcí by držitel 3 psů zaplatil za kalendářní rok 6 000 Kč. Takovou částku by ovšem zaplatil jen ten držitel, který je mladší 65 let. Držitel starší 65 let zaplatí poplatek v maximální výši 200 Kč, a v případě druhého a dalšího psa, zaplatí za každého o maximálně 50 % z 200 Kč více. Poplatková povinnost závisí na době držení psa, pokud je doba držení kratší než 1 kalendářní rok, tak se poplatek ze psů platí v poměrné výši. Poplatek se platí i za další pouze započatý kalendářní měsíc.⁶³

⁵⁸ FURKOVÁ, Petra. MATĚJKOVÁ, Lenka. ROSOVÁ, Šárka. *Tvorba obecně závazných vyhlášek Praktický průvodce pro obce*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck s.r.o., 2013. str.66. ISBN 978-80-7400-470-4.

⁵⁹ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, §2

⁶⁰ Zákon České národní rady č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích [online]. [cit. 2020-03-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-565/zneni-20170701>

⁶¹ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, §2

⁶² PELC, Vladimír. *Místní poplatky: oprávnění obcí: povinnosti podnikatelů, živnostníků a občanů*. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckovy příručky pro právní praxi. str. 27. ISBN 978-80-7400-150-5.

⁶³ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, §2

- **Osvobození od poplatku**

Poplatek ze psů nemusí platit a jsou od něho osvobozeny osoby nevidomé, ty, které jsou závislé na pomoci jiné osoby, a ty osoby, které mají průkaz ZTP, ZTP/P, jsou tedy těžce zdravotně postižené. Dále mezi osvobozené osoby patří osoby, které se zabývají výcvikem psů, pro potřeby osob výše vypsanych, také provozovatel útulku anebo ten, jemuž je povinnost držení psa stanovena zvláštním právním předpisem.⁶⁴

3.1.2 **Poplatek z pobytu**

Poplatek z pobytu je co do legislativní úpravy místních poplatků nejobsáhlejší, a jak již bylo zmíněno v podkapitole zabývající se soustavou poplatků, nahrazuje poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt a poplatek z ubytovací kapacity, a to s účinností od 1. 1. 2020. Jedná se o nově zavedený poplatek, který vyvolá změny obecně závazných vyhlášek dotčených obcí, které měly zavedené již zrušené místní poplatky za lázeňský nebo rekreační pobyt, případně poplatek z ubytovací kapacity. Poplatek z pobytu by měl zefektivnit a zjednodušit celý proces vybírání poplatků a dosáhnout na větší okruh osob, kterých se týká úplatný pobyt v obci, ve které není dotčený přihlášený. Poplatek bude platit bez rozdílu pro běžné poskytovatele ubytovacích služeb jako jsou hotely, penziony ale i pro poskytovatele ubytování v apartmánech, bytech, chatách a dalších, kteří do povinnosti platit poplatek z ubytovací kapacity nebo lázeňského poplatku nebyli zahrnuti.⁶⁵

- **Subjekt poplatku**

Subjektem poplatku je poplatník, který je nepřihlášenou fyzickou osobou v obci, ve které dojde k úplatě za pobyt.

- **Předmět poplatku**

Poplatek z pobytu se vztahuje na úplatný pobyt u jednoho poskytovatele, jenž nepřesáhne dobu 60 bezprostředně po sobě jdoucích dnů. Poplatek se nevztahuje na pobyt, při kterém je omezena osobní svoboda, např. při trestu odnětí svobody.⁶⁶

⁶⁴ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, §2

⁶⁵ TĚŽKÝ, Václav; Michal JANTOŠ. *Novela zákona o místních poplatcích*. Deník veřejné správy online [online]. 27. 11. 2019 [cit. 2020-04-03]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6783776>

⁶⁶ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, §3

○ **Základ, sazba, výpočet a plátce poplatku**

Poplatek se počítá ode dne následujícího po začátku úplatného pobytu, základem poplatku jsou tedy dny pobytu. Maximální sazba poplatku je 21 Kč. Výsledná částka poplatku se vypočítá násobkem základu se sazbou poplatku, jehož výslednou částku zaplatí poplatník plátci, který je poskytovatelem úplatného pobytu.

Pokud bude mít obec zavedený poplatek z pobytu v maximální výši a host stráví u poskytovatele pobytu týden, zaplatí host (poplatník) poskytovateli (plátci) poplatek ve výši 126 Kč (6 dní × sazba 21 Kč).

○ **Evidenční povinnost**

Plátce poplatku musí vést evidenci o každém úplatném pobytu, ve všech jeho zařízeních. Evidence může být elektronická ale i listinná, zapisují se zde údaje o fyzické osobě, které byl poskytnut úplatný pobyt. Evidence může být vedena za určitých okolností i ve zjednodušené formě, a to v případě poskytnutí úplatného pobytu pro nejméně 1 000 účastníků sportovní nebo kulturní akce. Evidence musí být vedena chronologicky, správně, úplně a takovým způsobem, aby byla zaručena trvalost zápisů, přehlednost a jejich srozumitelnost.

○ **Osvobození nebo úlevy od poplatku**

Od poplatku je osvobozená celá řada osob:

- osoby nezletilé
- osoba nevidomá, která je držitelem průkazu ZTP/P a její průvodce
- osoby, hospitalizované ve zdravotnickém zařízení poskytující lůžkovou péči
- osoby, které se starají o děti na zotavovací či obdobné akci
- osoby vykonávající sezónní práci (pro PO a FPO)
- osoby, které pobývají na území dané obce ve školském nebo sociálním zařízení
- voják ve službě, příslušník bezpečnostního sboru
- a další dle §3b zákona o místních poplatcích ⁶⁷

⁶⁷ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, §3

3.1.3 Poplatek za užívání veřejného prostranství

Pojem veřejného prostranství upravuje §34 zákona o obcích, kde je vymezen taxativní výčet míst, která se za veřejná prostranství považují, a to bez ohledu na vlastnický vztah k nim. Mezi veřejná prostranství patří náměstí, chodníky ale i ulice, parky a další zákonem stanovená místa, která slouží k obecnému užívání.⁶⁸

V případě zavedení poplatku za užívání veřejného prostranství musí obec přesně v obecně závazné vyhlášce specifikovat místa veřejného prostranství, u kterých bude při jeho užívání poplatek vybírán. Poplatek je charakteristický vedle své fiskální funkce hlavně svou regulační funkcí. Ta cílí na zpoplatnění užívání veřejného prostranství určitým subjektem, který dané prostranství využívá ve svůj prospěch, dalo by se říci na úkor možnosti užívat veřejné prostranství veřejností.⁶⁹

○ **Subjekt poplatku**

Za užívání veřejného prostranství na základě, jež stanovuje odstavec 1, §4 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích platí jak fyzické, tak i právnické osoby.⁷⁰

○ **Předmět poplatku**

Poplatkem zatížené jsou zvláštní způsoby užívání veřejného prostranství. Tyto zvláštní způsoby užívání jsou vyjmenovány v odstavci 1, §4 zákona o místních poplatcích. Do zvláštního užívání dle zmíněného odstavce náleží například výkopové práce, zařízení cirkusů a jiných atrakcí, dočasné stavby sloužící pro prodej.⁷¹

○ **Sazba poplatku**

Maximální sazba za užívání veřejného prostranství je 10 Kč a počítá se nejen za každý další započatý m² ale i za další jen započatý den. V případě umístění různých atrakcí, reklamních či prodejních zařízení, má obec právo sazbu zvýšit i na trojnásobek.⁷²

⁶⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), §34

⁶⁹ PELC, Vladimír. *Místní poplatky: oprávnění obcí: povinnosti podnikatelů, živnostníků a občanů*. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckovy příručky pro právní praxi. str. 56. ISBN 978-80-7400-150-5.

⁷⁰ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, §4

⁷¹ PELC, Vladimír. *Místní poplatky: oprávnění obcí: povinnosti podnikatelů, živnostníků a občanů*. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckovy příručky pro právní praxi. str. 56. ISBN 978-80-7400-150-5.

⁷² Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, §4

- **Osvobození nebo úlevy od poplatku**

Osoby, které mají trvale vyhrazené parkovací místo a jsou držiteli průkazu ZTP, ZTP/P poplatku nepodléhají.

Dále se neplacení poplatku týká akcí, které jsou pořádané na veřejném prostranství za účelem darování vybrané sumy na účely veřejně prospěšné či charitativní.⁷³

3.1.4 **Poplatek ze vstupného**

- **Subjekt poplatku**

Poplatek ze vstupného platí pořadatel akce, nikoliv účastník nebo vlastník prostor, kde se akce pořádá. Poplatníkem může být osoba fyzická ale i právnická.

- **Předmět poplatku**

Předmětem poplatku je vstupné, které je snižené o DPH, pokud je v ceně vstupného zahrnuto. Poplatek se vybírá ze vstupného na akce, které jsou v zákoně o místních poplatcích taxativně vypsány. Jedná se o akce reklamní, sportovní, kulturní nebo prodejní.

- **Sazba poplatku a poplatková povinnost**

Obec může zavést až 20 % sazbu za poplatek ze vstupného, který musí pořadatel akce zaplatit z celé vybrané částky za vstupné. Vstupné může být jen samostatná částka, ale může se skládat i z několika částí, které účastník akce zaplatí, aby se mohl akce zúčastnit. Kromě pevné sazby může obec po dohodě s poplatníkem stanovit poplatek i jako paušální částku. Poplatková povinnost se vztahuje pouze na akce vyjmenované v odstavci 1 §4 zákona o místních poplatcích a vzniká při výběru částky za vstupné a zaniká výpočtem poplatku ze vstupu a jeho následným zaplacením správcí poplatku.

- **Osvobození nebo úlevy od poplatku**

Stejně jako u poplatku za užívání veřejného prostranství se poplatek ze vstupného neplatí, pokud se celý výtěžek odvede na charitativní nebo dobročinné účely.⁷⁴

⁷³ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, §4

⁷⁴ FURKOVÁ, Petra. MATĚJKOVÁ, Lenka. ROSOVÁ, Šárka. *Tvorba obecně závazných vyhlášek Praktický průvodce pro obce*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck s.r.o., 2013. str.102-103. ISBN 978-80-7400-470-4.

3.1.5 **Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst**

○ **Subjekt poplatku**

Jakož i u jiných poplatků, tak i u místního poplatku za povolení k vjezdu se týká poplatková povinnost fyzických a právnických osob. Poplatek platí FO a PO za povolení, které jim umožní vjezd s motorovým vozidlem do vybraných míst případně částí obcí a měst, které jsou označeny nejčastěji dopravními značkami „Zákaz vjezdu všech motorových vozidel“

○ **Předmět poplatku**

Předmětem poplatku je možnost vjezdu do vybraných míst, která jsou jinak označena příslušnou dopravní značkou, jež vjezd do těchto míst a částí města zakazuje. Tedy předmětem poplatku za povolení k vjezdu je povolení, které je dle zákona zpoplatněno. O výši poplatku rozhoduje obec dle příslušného paragrafu.⁷⁵

○ **Sazba poplatku**

Sazba poplatku může být až do výše 200 Kč, avšak po dohodě s poplatníkem může být stanovena i paušální částka, kterou poplatník zaplatí za možnost vjezdu do vybraného místa nebo části města.⁷⁶

○ **Osvobození a úlevy od poplatku**

Od placení poplatku jsou osvobozené osoby, jež jsou v místě přihlášené, manželé přihlášených, osoby jim blízké, které definuje §22 NOZ jako příbuzné v přímé linii, sourozence, manžela případně partnera, anebo jsou jimi ti, kteří by újmu osoby blízké vnímali za újmu vlastní a v neposlední řadě jsou to osoby spolu trvale žijící či sešvagřené,⁷⁷ jejich děti, vlastníci nemovitosti, nebo také osoby, které využívají nemovitost ve vybraném místě pro podnikatelskou nebo veřejně prospěšnou činnost. V neposlední řadě jsou od poplatku osvobozené osoby mající průkaz ZTP i ZTP/P, a to včetně jejich doprovodu.⁷⁸

⁷⁵ FURKOVÁ, Petra. MATĚJKOVÁ, Lenka. ROSOVÁ, Šárka. *Tvorba obecně závazných vyhlášek Praktický průvodce pro obce*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck s.r.o., 2013. str.118-119. ISBN 978-80-7400-470-4.

⁷⁶ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, §10

⁷⁷ Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník, §22

⁷⁸ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, §10

3.1.6 **Poplatek za provoz systému shromáždění, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů**

Nejvyžívanějším místním poplatkem je poplatek za provoz systému shromáždění, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (dále jen „poplatek za komunální odpad“). O nakládání s komunálním odpadem se musí zajímat každá obec, protože právě ona je tím, kdo se stará o tento provoz a s tím spojené náklady. Tyto náklady může obec právě prostřednictvím poplatku za komunální odpad snížit a přimět tak občany, aby dbali na důslednější třídění odpadu.⁷⁹

○ **Subjekt poplatku**

Novelizace zákona o místních poplatcích se projevila i u subjektů poplatku za komunální odpad, kterým jsou nově fyzické osoby přihlášené v obci a dále osoby, jež mají ve vlastnictví byt, dům nebo rekreační stavbu.

○ **Předmět poplatku**

Předmětem poplatku jsou činnosti spojené s nakládáním s komunálním odpadem, tedy celý systém, jehož provoz je nákladný ale obec si prostřednictvím poplatku může alespoň částečně náklady na tento provoz snížit.

○ **Sazba poplatku**

Sazba poplatku se skládá ze dvou částí, tou první je částka až 250 Kč, kterou platí subjekt poplatku za kalendářní rok a druhou část tvoří částka až do výše 750 Kč za subjekt poplatku a kalendářní rok, který subjekt platí na základě vyčíslení nákladu za provoz systému s nakládáním s komunálním odpadem z předchozího roku.

○ **Osvobození od poplatku**

Osoby jsou od poplatku osvobozeny v případě umístění do sociálních zařízení, ta jsou přímo specifikována v odst. 3 §10b zákona o místních poplatcích.⁸⁰

⁷⁹ FURKOVÁ, Petra. MATĚJKOVÁ, Lenka. ROSOVÁ, Šárka. *Tvorba obecně závazných vyhlášek Praktický průvodce pro obce*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck s.r.o., 2013. str.118-119. ISBN 978-80-7400-470-4.

⁸⁰ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, §10b

3.1.6.1 Rozsudek nejvyššího správního soudu 5 Afs 175/2006–116

Místní poplatky: komunální odpad; vznik poplatkové povinnosti

Pro demonstraci, že může v praxi dojít ve spojitosti s místními poplatky k situaci, která nebude mít z hlediska zákona jednoznačnou odpověď a bude se řešit soudní cestou, jsem si vybrala případ související s kapitolou o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (dále jen „poplatek za komunální odpad“), o kterém bude pojednávat tato podkapitola.

- **Právní věta**

„I. Místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů [§ 1 písm. h) zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích] je jen jedním ze způsobů financování nakládání s odpady. S dalšími způsoby, kterými jsou smluvní úhrada za nakládání s odpady a poplatek za komunální odpad, je stanovení místního poplatku inkompatibilní.

II. Jediná kritéria pro vznik poplatkové povinnosti u tohoto místního poplatku jsou uvedena v § 10b odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích; úprava zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, se pro tyto potřeby nepoužije. Tvrdí-li tedy fyzická osoba, která je přihlášená v obci se zavedeným místním poplatkem k trvalému pobytu, že není poplatníkem tohoto poplatku, neboť žádný komunální odpad [ve smyslu jeho definice vyplývající z § 4 písm. b) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech] nevytváří, jde per se o argumentaci lichou.“⁸¹

- **Žalobkyně** – P.V., V.K.; zastoupené advokátkou JUDr. Marií Vítkovou

- **Žalovaný** – Krajský úřad Libereckého kraje

- **Podstata sporu**

Výše zmíněné žalobkyně se u Nejvyššího správního soudu domáhaly zrušení rozhodnutí krajského soudu, který rozhodl ve věci platebních výměrů v hodnotě 3 436 Kč za vyměřené místní poplatky, které byly vyměřeny jim i jejich dětem Obecním úřadem Volfartice za provoz nakládání s komunálním odpadem, proti kterým se žalobkyně odvolávají, a žalobu zamítl jako nedůvodnou.⁸²

⁸¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu, spis. zn. 5 Afs 175/2006–116, ze dne 31.1.2008

⁸² Tamtéž

Žalobkyně u Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) argumentovaly tím, že v obci fakticky nevytvářely žádný komunální odpad ve smyslu § 17, zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a z tohoto hlediska se dle jejich názoru nestávají subjekty (poplatníky) místního poplatku za komunální odpad. Krajský soud však upozornil na skutečnost, že byly žalobkyně vedeny jako fyzické osoby s trvalým pobytem na území obce a místní poplatek za komunální odpad neplatily za sebe ani za své děti, což žalobkyně nezpochybňovaly. Dále krajský soud vyzdvihl skutečnost, že poplatníkem se stává každá fyzická osoba s trvalým pobytem na území obce včetně dětí. A to bez ohledu na skutečnost, jestli v obci komunální odpad produkují a využívají služeb nakládání s komunálním odpadem. Nejvyšší správní soud žalobkyním osvětlil právo obce vydat obecně závaznou vyhlášku o místním poplatku za komunální odpad, ze které vyplývá platová povinnost pro všechny výše vyjmenované subjekty, s tím, že jejich vykládání zákona není možné použít a nemohou se zákonem o odpadech řídit. Pakliže komunální odpad skutečně neprodukují, měly si žalobkyně u obce zažádat o osvobození / úlevu na poplatku. Na to krajský soud reagoval, že obecně závazná vyhláška obce Volfartice o místním poplatku za komunální odpad nemá problematiku úlev od poplatku ve vyhlášce zahrnutou, takže povinnost poplatku za komunální odpad je uložena každé fyzické osobě s trvalým bydlištěm na území obce. Nejvyšší správní soud potvrdil, že osvobození od poplatku v obecně závazné vyhlášce být upraveno nemusí.

- **Zamítnutí kasační stížnosti**

Nejvyšší správní soud dospěl ke stejnému rozhodnutí jako krajský soud a konstatoval, že věc posoudil zcela v souladu se zákonem, a proto podle ustanovení §110 odst. 1 kasační stížnost zamítnul jako nedůvodnou. Žalovaným vznikla poplatková povinnost dle zákona o místních poplatcích.

- **Žalobkyně**

- žalobkyně neměly právo na náhradu nákladů

- **Žalovaný**

- žalovanému se náhrada nákladů nepřiznala ⁸³

⁸³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu, spis. zn. 5 Afs 175/2006–116, ze dne 31.1.2008

3.1.7 **Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace**

Místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu kanalizace nebo vodovodu má především fiskální funkci, tato funkce spočívá ve snížení nákladu, které na takovou výstavbu obec vydala. Výstavba slouží k vybudování infrastruktury pozemků a jejich zhodnocení.⁸⁴

○ **Subjekt poplatku**

Poplatníkem v případě zhodnocení stavebního pozemku je vlastník pozemku, kterému vznikla možnost připojení jeho pozemku na kanalizaci nebo vodovod, jenž obec vybuvovala. Pokud má k nemovitosti vlastnické právo více osob, musí poplatek zaplatit společně a nerozdílně.

○ **Předmět poplatku**

Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku platí poplatník ve chvíli, kdy dojde k možnosti připojení stavby na kanalizaci, případně k vodovodu. Předmětem poplatku je tedy zhodnocení stavebního pozemku.

○ **Sazba poplatku**

Sazba poplatku za zhodnocení stavebního pozemku může být nejvíce rozdílem ceny pozemku se zhodnocením a bez něho. Sazba se bude odvíjet od ceny těchto pozemků, která se stanoví dle zvláštního předpisu, v kalendářním roce, kdy nabylo kolaudační rozhodnutí stavby kanalizace nebo vodovodu právní moci a následnou sazbu za 1 m² vyčíslí obec v příslušné vyhlášce.⁸⁵

3.2 **Zavedení a správce místních poplatků**

- Zavedení poplatku

O možnosti zavedení místních poplatků pojednává kapitola o obecně závazných vyhláškách, prostřednictvím jichž může obec místní poplatek zavést. Obec musí v obecně závazných vyhláškách (dále jen „OZV“) upravit minimálně 3 kritéria: sazbu, ohlašovací povinnost a splatnost poplatku.⁸⁶

⁸⁴ PELC, Vladimír. *Místní poplatky: oprávnění obcí: povinnosti podnikatelů, živnostníků a občanů: praktická příručka pro obce*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. str. 95. ISBN 978-80-7400-454-4.

⁸⁵ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, §10c

⁸⁶ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, §14

Mezi další záležitosti, které může obec v OZV upravit patří osvobození nebo úlevy na poplatku, úprava způsobu placení poplatku včetně možnosti placení poplatku paušální částkou, pokud je tato možnost u daného poplatku v zákoně vymezena. V případě zavedení poplatků za užívání veřejného prostranství anebo povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných částí obec taxativně vymezí místa, kterých se poplatková povinnost týká. V neposlední řadě §14a zákona o místních poplatcích stanovuje, jakou má poplatník či plátce ohlašovací povinnost.⁸⁷

- Správce poplatku

Správce poplatku je v přenesené působnosti obecní úřad, který - stejně jako krajský úřad - využívá pro potřeby správy poplatků údaje z určitých registrů či systémů, jako je informační systém cizinců, základní registr obyvatel nebo informační systém evidence obyvatel. Z těchto informačních systémů nebo registrů využívá správce poplatku pro potřeby správy poplatku informace jako jméno, příjmení, datum narození, místo trvalého bydliště apod., nicméně smí využít jen takové údaje, které jsou nutné pro činnost a daný úkol správce.

Správce poplatku má v určitých případech, převážně závažných, možnost poplatek částečně nebo zcela prominout.⁸⁸

4 Místní poplatky ve vybraných městech

Tato kapitola bude pojednávat o místních poplatcích ve dvou městech, statutárním městě Plzni a městě Přešticích. Tato dvě města jsem si vybrala z čistě osobních důvodů, jelikož Přeštice jsou mým rodným městem a v Plzni studuji, a proto mám k oběma městům blízký vztah. S místními poplatky jsem se v případě Přeštic již setkala, a to s místním poplatkem ze psů a s místním poplatkem za provoz systému nakládání s komunální odpadem. Pro porovnání jsem do práce zahrnula i místní poplatky zavedené v Plzni. A pro demonstrativní účely jsem se rozhodla využít informační portál Monitor, což je specializovaný portál Ministerstva financí, do kterého může nahlédnout veřejnost k zjištění rozpočtových a účetních informací, které se týkají všech úrovní samosprávy i státní správy. Pro účely práce budu vycházet ze skutečných údajů.⁸⁹

⁸⁷ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, §14-114a

⁸⁸ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, §15, §16-16b

⁸⁹ *Monitor: O aplikaci* [online]. [cit. 2020-04-05]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/o-aplikaci>

5 Informace o Plzni

Obrázek 2: Statutární město Plzeň

zdroj: <https://www.visitplzen.eu/lokalita/katedrala-sv-bartolomeje/>

Město Plzeň leží v západních Čechách a je metropolí Plzeňského kraje. Pyšní se titulem „Evropské hlavní města kultury“ z roku 2015. Městem protékají řeky Úhlava, Úslava, Mže a Radbuza, z jejichž soutoku vzniká řeka Berounka, která proudí severovýchodně směrem na Beroun.⁹⁰ Plzeň je statutárním městem, které je rozděleno do 10 obvodů. Největší obvody z hlediska rozlohy jsou Městský obvod Plzeň 1 (24,73 km²) a Městský obvod Plzeň 3 (35,08 km²), počet obyvatel každého obvodu převyšuje 50 tisíc. Menší, okrajové části Plzně tvoří například městské obvody Černice, Litice, Lhota, Křimice anebo Malesice.⁹¹ Celkový počet obyvatel Plzně byl k 1. 1. 2019 vyčíslen Českým statistickým úřadem na 172 441 tisíc.⁹²

Plzeň je významná i svým postavením v oblasti vzdělávání. Nejen, že se na jejím území nachází nespočet základních škol, ale také několik gymnázií a středních škol, jejichž zřizovatelem je především Plzeňský kraj. Vedle již zmíněných vzdělávacích organizací je Plzeň sídlem pro Metropolitní a Západočeskou univerzitu. Západočeská univerzita v Plzni má 9 fakult, které nabízí vzdělání v oborech jako je ekonomie, právo, filozofie, lékařství, elektrotechnika a další.⁹³

⁹⁰ PECUCH, Martin. O městě. Město Plzeň [online]. 28. 8. 2018 [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/o-meste/o-meste-plzen.aspx>

⁹¹ Město Plzeň a jeho občané - Civitas Plzeň [online]. Copyright © 2020 [cit. 02.04.2020]. Dostupné z: <http://www.cvtplzen.cz/mestske-obvody/>

⁹² Počet obyvatel v obcích k 1.1.2019 | ČSÚ. Český statistický úřad [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-za0wri436p>

⁹³ Vzdělávání: Oficiální informační server města Plzně [online]. Copyright © 2020 Statutární město Plzeň [cit. 02.04.2020]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/vzdelavani/vzdelavani.aspx>

Hlavním a neopominutelným faktorem, který dělá město zajímavé, je kulturní a historický význam Plzně. Ta je proslulá nejen celosvětově známým pivem Pilsner Urquell, které se v Plzeňském Prazdroji vaří již od roku 1842 ale také kulturními památkami, jejichž dominantou je katedrála svatého Bartoloměje na Náměstí Republiky, Velká synagoga u Chodského náměstí nebo Historické podzemí, jež se v součtu chodeb rozkládá takřka na 20 kilometrech pod samým centrem města. Mezi další významné památky, či kulturní záležitosti patří Velké a Nové divadlo J. K. Tyla, Západočeské muzeum, Zoologická a botanická zahrada nebo Techmania Science Center, které nabízí nespočet klasických ale i interaktivních exponátů, které si mohou návštěvníci vyzkoušet.⁹⁴

5.1 Místní poplatky města Plzně

Plzeň zavedla na základě nové legislativy místní poplatek z pobytu, který nahradil místní poplatek z ubytovací kapacity. Mezi další již dlouhodobě zavedené poplatky patří místní poplatek za využívání veřejného prostranství a místní poplatek ze psů.⁹⁵ Místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů město Plzeň zavedený nemá, protože je na území města zaveden poplatek za komunální odpad na základě §17a zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech. V takovém případě může být stanoven pouze poplatek za komunální odpad a místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů se již zavést nesmí.⁹⁶

V následujících kapitolách se zaměřím na skutečné příjmy z jednotlivých místních poplatků, z poplatku ze psů a z poplatku za užívání veřejného prostranství. Protože je ale poplatek z pobytu nově zavedeným poplatkem, nebylo možné získat jako u ostatních poplatků informace použitelné ke grafickému zpracování. Pro představu je v příloze č. 2 grafické zpracování příjmů z místního poplatku z ubytovací kapacity, jehož informace za rok 2019 jsou zahrnuté i v kapitole 8, která se zabývá srovnáním místních poplatků v obou vybraných městech.

⁹⁴ Visit Plzeň: *To nejlepší z Plzně*. [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: <https://www.visitplzen.eu/okruh/to-nejlepsi-z-plzne/>

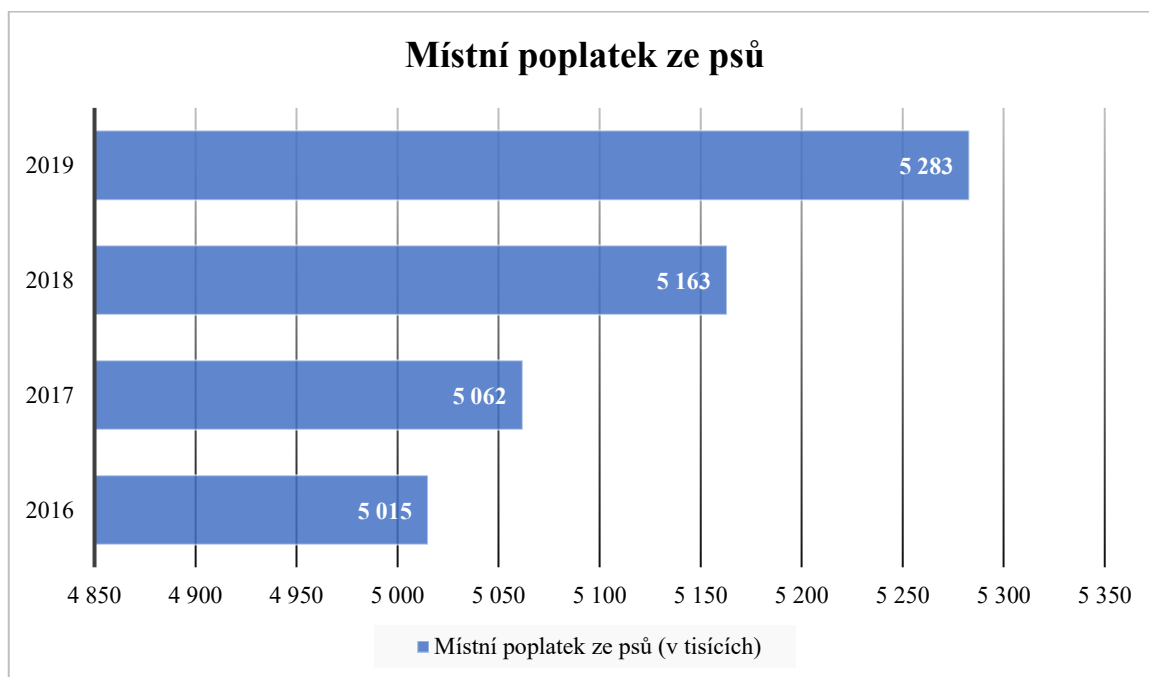
⁹⁵ Město Plzeň: *Právní předpisy statutárního města Plzně* [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: <https://vyhlasky.plzen.eu/>

⁹⁶ Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, §17a

5.1.1 Obecně závazná vyhláška statutárního města Plzně č. 22/2004 o místním poplatku ze psů

- usnesení zastupitelstva města č. 768 ze dne 9. prosince 2004
- novelizace vyhláškami č. 10/2007, 9/2010, 2/2012 a 5/2018
- zrušena vyhláška č. 4/1991 a č. 12/2003 o poplatku ze psů
- sazby poplatku
 - 1) v rodinném domě - 1. pes 500 Kč; 2. a další pes 1 500 Kč
 - 2) osoba starší 65 let – 1. pes 200 Kč; 2. a další pes 200 Kč
 - 3) osoba, jež je poživitelem důchodu/ů, který je jejím jediným příjmem
1. pes 200 Kč; 2. a další pes 300 Kč
 - 4) pro ostatní – 1. pes 900 Kč; 2. a další pes 1 500 Kč⁹⁷

Graf 1: Příjmy do rozpočtu města Plzně z místního poplatku ze psů od roku 2016 do roku 2019

zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00075370/rozpocet/prijmy-druhovy?rad=t&obdobi=1912>, vlastní zpracování

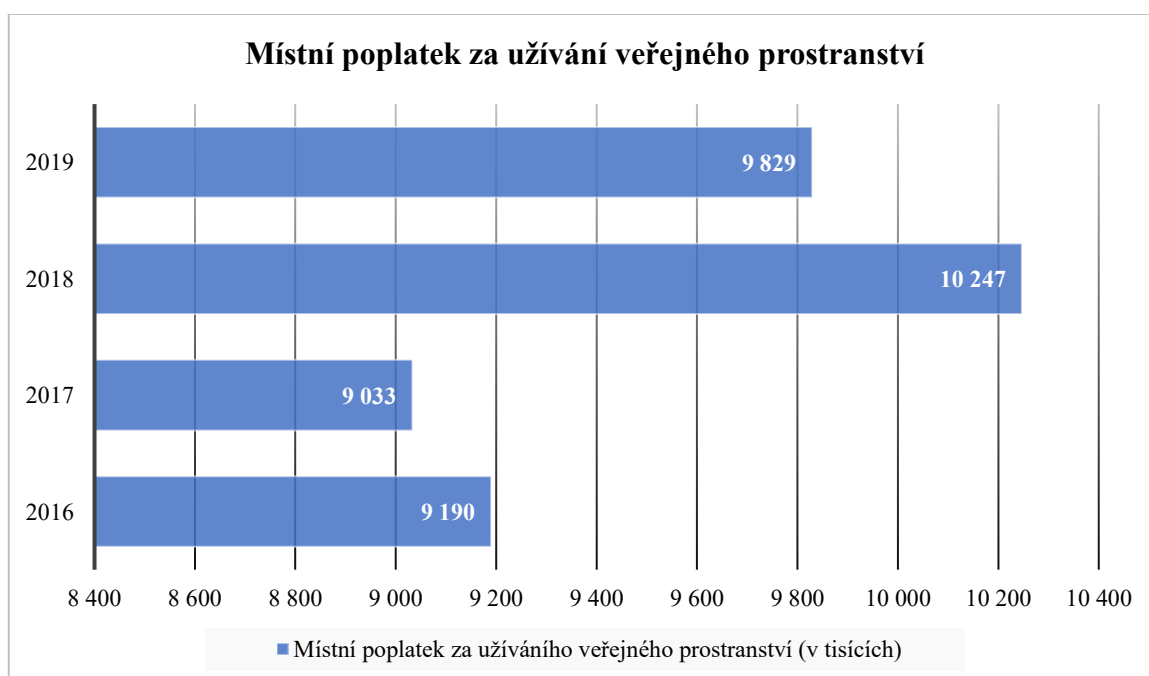
Z grafu je viditelný každoroční nárůst příjmů z místního poplatku ze psů, za rok 2019 byl tento nárůst největší a to o 1,2 milionu korun. Místní poplatek ze psů je tím nejnižším z příjmů z místních poplatků do celkového rozpočtu města. Za rok 2019 tvořil příjem z místního poplatku ze psů přibližně 24 % z celkových příjmů (viz graf – kapitola 8)

⁹⁷ Město Plzeň: *Právní předpisy statutárního města Plzně* [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: <https://vyhlasky.plzen.eu/>

5.1.2 Obecně závazná vyhláška statutárního města Plzně č. 2/2004 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství

- usnesení zastupitelstva města č. 17 ze dne 29. ledna 2004
- novelizace vyhláškami č. 7/2004, 10/2005, 16/2005, 9/2006, 8/2010, 4/2011, 1/2012, 8/2012, 8/2013, 6/2016, 4/2017, 5/2018, 12/2018, 3/2019 a 5/2019
- zrušena vyhláška č. 6/2001 o poplatku za užívání veřejného prostranství
- za veřejná prostranství se podle této vyhlášky považují např. stezky pro chodce a cyklisty, městské parky, pozemní komunikace, parkoviště a další⁹⁸

Graf 2: Příjmy do rozpočtu města Plzně z místního poplatku za komunální odpad od r. 2016 do r. 2019

zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00075370/rozpocet/prijmy-druhovy?rad=t&obdobi=1912>, vlastní zpracování

Příjmy z místního poplatku za užívání veřejného prostranství patří mezi ty nejvýznamnější do rozpočtu města. V roce 2018 částka přesáhla hranici 10 milionů korun, která se bohužel v roce 2019 neudržela a klesla o 418 tisíc. V předchozích letech se příjem z místního poplatku za užívání veřejného prostranství pohyboval okolo 9 milionů korun. Je překvapivé, že oproti roku 2017 se příjem za rok 2018 zvýšil o více než 1, 2 milionu korun. Mohlo tomu tak být v důsledku častějšího pořádání různých akcí, jejichž pořadatelé využívali veřejných prostranství a zapadali do skupiny subjektů, kterých se poplatek dotýkal.

⁹⁸ Město Plzeň: *Právní předpisy statutárního města Plzně* [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: <https://vyhlasky.plzen.eu/>

5.1.3 Obecně závazná vyhláška statutárního města Plzně č. 10/2019, o místním poplatku z pobytu

- usnesení zastupitelstva města č. 477
- s účinností od 1. ledna 2020
- sazba poplatku 21 Kč (za každý započatý den pobytu, krom počátečního)
- zrušena vyhláška č. 11/2003 o místním poplatku z ubytovací kapacity
- správce poplatku – Magistrát města Plzně

Obecně závaznou vyhláškou č. 10/2019 zavedlo Zastupitelstvo města Plzně nový místní poplatek, a to poplatek z pobytu. Obecně závazná vyhláška obsahuje 12 článků. Tyto články vymezují předmět poplatku, poplatníka a plátce ve čl. 2, dále ve článku 3 ohlašovací povinnost, na jejímž základě je plátce povinen ohlásit zahájení činnosti nejpozději 15 dnů od začátku poskytování úplatného pobytu a ve stejné lhůtě i při ukončení činnosti. Článek 4 upravuje evidenční povinnost, která plátcí poplatku ukládá, jakým způsobem musí vést evidenci o fyzických osobách, jimž poskytuje úplatný pobyt. Na tento článek navazuje článek 5, jenž zakládá možnost v jasně vymezených případech vést evidenci ve zjednodušeném rozsahu. Evidence musí být buď v listinné, nebo elektronické formě. Sazbu a splatnost poplatku upravují články 6 a 7, plátce je povinen správci poplatku zaplatit nejpozději poslední den měsíce, který následuje po čtvrtletí, ve kterém povinnost vznikla. Obecně závazná vyhláška upravuje v článku 8 i osvobození a úlevy, které na základě tohoto článku má například osoba mladší 18 let, osoba nevidomá mající průkaz ZTP/P a její průvodce, nebo také příslušník bezpečnostního sporu plnící služební nebo pracovní úkol. Vyhláška také upravuje navýšení poplatku pro plátce v případě, že nebyl poplatek zaplacen včas nebo ve správné výši, v takovém případě, může být celá částka nebo část zvýšena až na trojnásobek. Článek 10 a 11 upravují přechodná a závěrečná ustanovení. Článek 12 upravuje účinnost obecně závazné vyhlášky.⁹⁹

⁹⁹ Město Plzeň: *Právní předpisy statutárního města Plzně* [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: <https://vyhlasky.plzen.eu/>

6 Informace o Přešticích

Obrázek 3: Město Přeštice

zdroj: www.prestice-mesto.cz

Přeštice jsou obcí s rozšířenou působností se statusem města a počtem obyvatel převyšujícím 7 tisíc. Město leží v Plzeňském kraji přibližně 20 kilometrů jihozápadně od Plzně a stejně jako Plzní protéká Přešticemi řeka Úhlava, která dává prostor pro seberealizaci vodáků, využívajících nově zrekonstruovanou Přeštickou loděnici.

Dominantou města je kostel Nanebevzetí Panny Marie, který patří mezi největší barokní kostely v České republice a v roce 1994 byl zapsán do seznamu památek UNESCO. Mezi další významné změny ve městě patří nedávno otevřený pivovar „U Přeška“, který je k navštívení v samém centru Přeštic. Za zmínku také stojí neobvyklé sousoší přeštických černostrakatých prasat, která se zde šlechtila v 19. století. Aktuálně má město Přeštice patnáctičlenné zastupitelstvo, v jejímž čele stojí starosta Mgr. Karel Naxera a místostarosta Marek Krivda.¹⁰⁰

6.1 Místní poplatky města Přeštice

V Přešticích jsou aktuálně zavedené 4 místní poplatky, a to místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, místní poplatek ze psů, místní poplatek za užívání veřejného prostranství a místní poplatek z pobytu.¹⁰¹ Poplatek z pobytu byl zaveden na základě novelizace zákona o místních poplatcích. Před novelizací zákona byl předchůdcem poplatku z pobytu poplatek z ubytovací kapacity, který bude pro potřeby ukázky příjmů z místních poplatků použit v grafech níže. Správcem všech výše vyjmenovaných místních poplatků je městský úřad, dle § 15 odst. 1 zákona o místních poplatcích.¹⁰²

¹⁰⁰ Oficiální stránky Města Přeštice [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://www.prestice-mesto.cz/>

¹⁰¹ Obecně závazné vyhlášky města Přeštice. Oficiální stránky Města Přeštice [online]. [cit. 2020-03-08].

Dostupné z: <https://www.prestice-mesto.cz/mesto/platne-pravni-predpisy-1/>

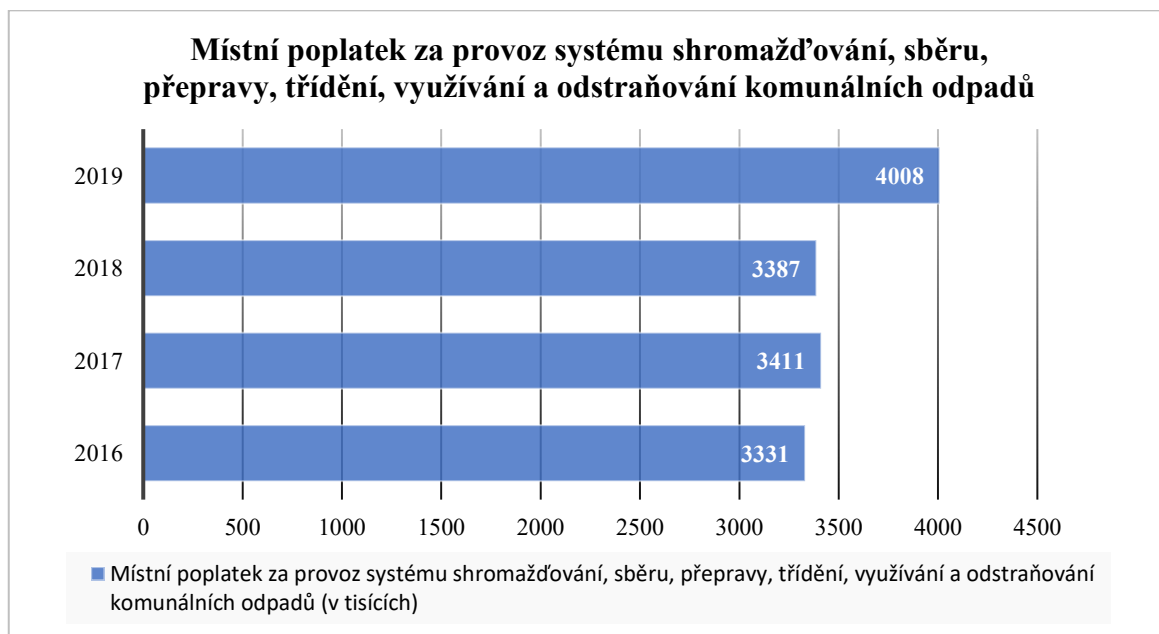
¹⁰² Zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích

6.1.1 Obecně závazná vyhláška města Přeštice č. 3/2019, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

- usnesení zastupitelstva města č. B/24 ze dne 12. prosince 2019
- s účinností od 1. ledna 2020
- sazba poplatku 600 Kč za poplatníka (250 Kč + 350 Kč)
- zrušena OZV č.1/2018 o místním poplatku za „komunální odpad“ ze dne 13. 12. 2018

Sazba poplatku je stanovena na základě skutečných nákladů za „komunální odpad“ z předchozího kalendářního roku, což dokládá příloha č. 1, kde je stručný výpočet nákladů a výpočet navýšeného poplatku.¹⁰³

Graf 3: Příjmy do rozpočtu města Přeštice z místního poplatku za komunální odpad za období od r. 2016 do r. 2019

zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00257125/rozpocet/prijmy-druhovy?rad=t&obdobi=1912>, vlastní zpracování

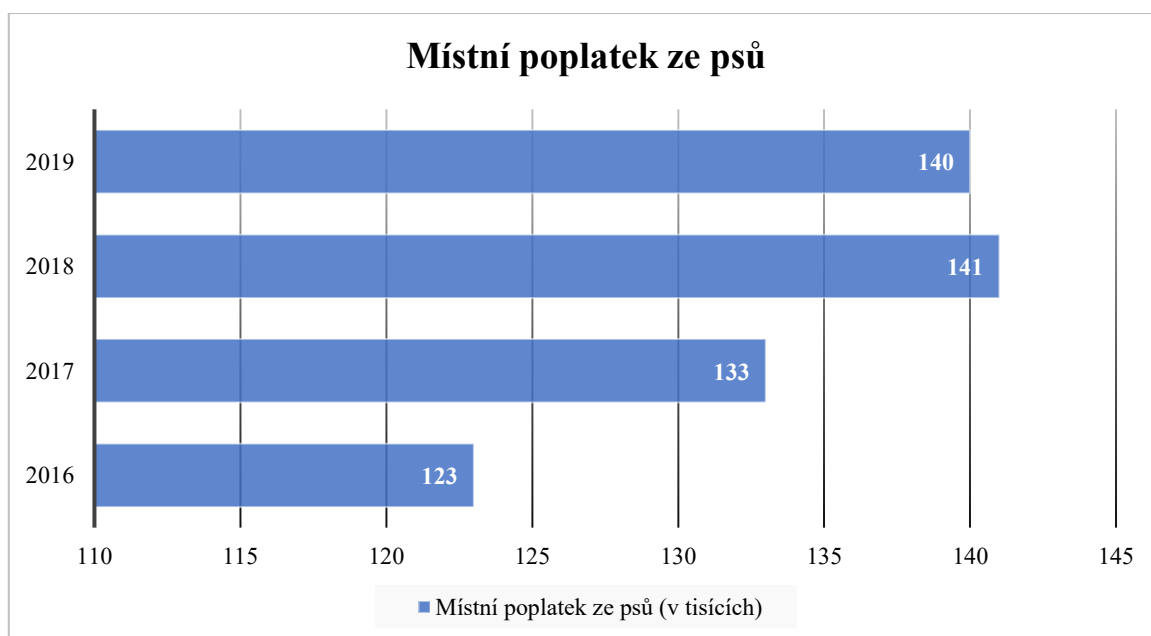
Příjem do obecního rozpočtu z místního poplatku za komunální odpad byl nejnižší v roce 2016, kdy do obecního rozpočtu přibyly 3,3 mil. korun a nejvyšší byl příjem v roce 2019, v tomto roce se částka vyšplhala na 4 miliony korun. Překvapil mě pokles příjmů z poplatku v roce 2018 oproti roku 2017. Předpokládala jsem, že příjmy z poplatků za komunální odpad budou kategoricky stoupat. Místní poplatek za komunální odpad je největším příjmem ze všech místních poplatků města Přeštice.

¹⁰³ Oficiální stránky Města Přeštice. OZV č.3/2019 [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <http://www.prestice-mesto.cz/mesto/platne-pravni-predpisy-1/>

6.1.2 Obecně závazná vyhláška města Přeštice č. 4/2019, o místním poplatku ze psů

- usnesení zastupitelstva města č. B/25 ze dne 12. prosince 2019
- s účinností od 1. ledna 2020
- sazba poplatku viz čl. 4 OZV č.4/2019 (příloha č. 1)
sazba poplatku je upravena i pro místní části Přeštice, kterými jsou Skočice, Zastávka, Strážov, Vícov a Žerovice, - u těchto místních částí je sazba za 1. i 2. a dalšího psa podstatně nižší než v samotných Přešticích
- zrušena OZV o místních poplatcích č. 6/2015 ze dne 10. 12. 2015¹⁰⁴

Graf 4: Příjmy do rozpočtu města Přeštice z místního poplatku ze psů za období od r. 2016 do r. 2019

zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00257125/rozpocet/prijmy-druhovy?rad=t&obdobi=1912>, vlastní zpracování

Z grafu je viditelné, že se příjmy za místní poplatek ze psů za rok 2017 a 2018 markantně zvýšily oproti předcházejícím rokům. Zlomový byl rok 2019, kdy se příjem z poplatků o deset tisíc snížil. Mohlo tomu tak být například v důsledku zvýšení poplatku za držení psa. Aktuálně je maximální částka, kterou držitel za psa v Přešticích zaplatí 600 Kč, a to, pokud jde o držení 1 psa v bytě. Pokud má držitel v bytě více psů, za druhého a dalšího pak zaplatí dalších 900 Kč.¹⁰⁵

¹⁰⁴ Oficiální stránky Města Přeštice. OZV č.4/2019 [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <http://www.prestice-mesto.cz/mesto/platne-pravni-predpisy-1/>

¹⁰⁵ Tamtéž

6.1.3 Obecně závazná vyhláška města Přeštice č. 5/2019, o místním poplatku z pobytu

- usnesení zastupitelstva města č. B/26 ze dne 12. prosince 2019
- s účinností od 1. ledna 2020
- sazba poplatku 21 Kč (za každý započatý den pobytu, krom počátečního)
- zrušena OZV č. 4/2017 o místním poplatku z ubytovací kapacity ¹⁰⁶

Zastupitelstvo města Přeštice zavedlo novou obecně závaznou vyhlášku, jež upravuje místní poplatek z pobytu, který nahrazuje místní poplatek z ubytovací kapacity. Protože se jedná o nově zavedený místní poplatek, stejně jako je tomu v případě Plzně, nebylo možné získat informace použitelné pro grafické zpracování. Obecně závazná vyhláška z pobytu zrušuje k datu nabytí účinnosti vyhlášku o místním poplatku z ubytovací kapacity. Informace o poplatku z ubytovací kapacity graficky znázorňuje příloha č.2, z níž budu čerpat v kapitole 8).

6.1.4 Obecně závazná vyhláška města Přeštice č. 6/2019, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství

- usnesení zastupitelstva města č. B/27 ze dne 12. prosince 2019
- s účinností od 1. ledna 2020
- sazba poplatku viz tabulka níže

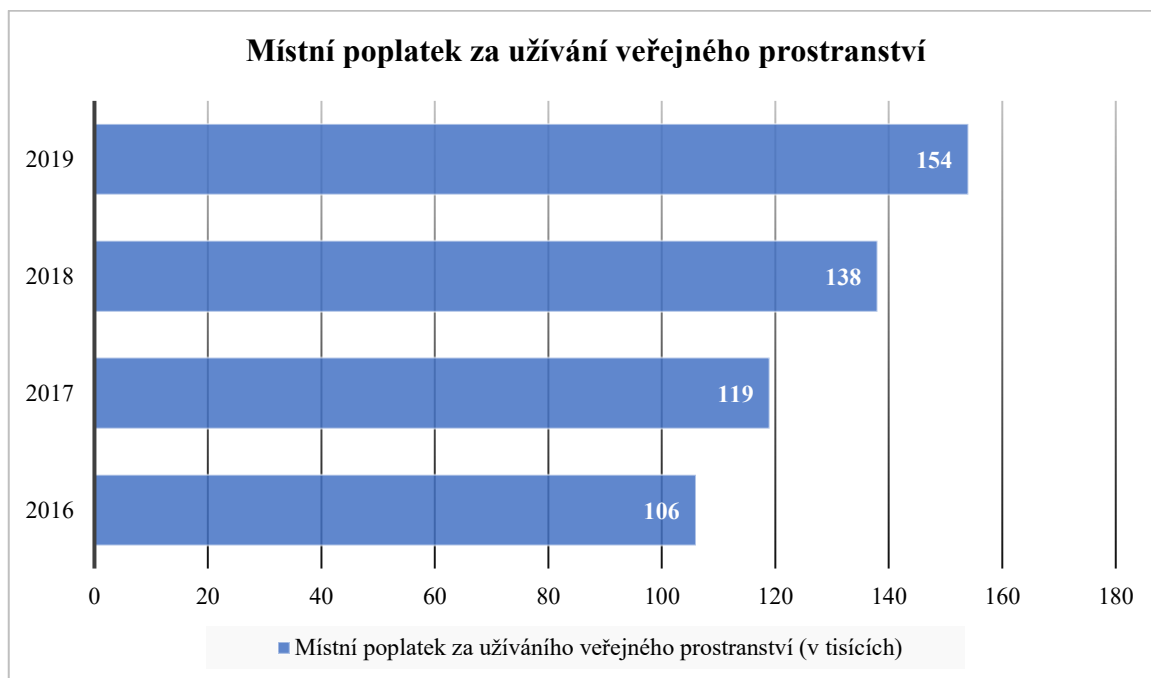
Tabulka 2: sazba místního poplatku za užívání veřejného prostranství

Poplatek za každý i započatý m² a započatý den	
Za umístění dočasné stavby a zařízení sloužící k poskytování služeb	10 Kč
Za umístění zařízení sloužící pro poskytování prodeje	20 Kč
Za umístění výkopových prací	1 Kč
Za umístění stavebních zařízení	1 Kč
Paušální poplatek	
Pro dočasné stavby a zařízení sloužící pro poskytování služeb	200 Kč na měsíc
Pro dočasné stavby sloužící pro poskytování prodeje	300 Kč na měsíc
Za vyhrazení trval. parkovacího místa pro motor. vozidlo do 3,5 t	4.000 Kč na rok
Za vyhrazení trval. parkovacího místa pro motor. vozidlo nad 3,5 t	10.000 Kč na rok

zdroj: <http://www.prestice-mesto.cz/mesto/platne-pravni-predpisy-1/>, vlastní zpracování

¹⁰⁶ Oficiální stránky Města Přeštice. OZV č.5/2019 [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <http://www.prestice-mesto.cz/mesto/platne-pravni-predpisy-1/>

Graf 5: Příjmy ro rozpočtu města Přeštice z místního poplatku za užívání veřejného prostranství za období od r. 2016 do r. 2019

zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00257125/rozpocet/prijmy-druhovy?rad=t&obdobi=1912>, vlastní zpracování

Příjem z místního poplatku za užívání veřejného prostranství v Přešticích je jediný, který pravidelně rok od roku stoupal, jak je z grafu viditelné. Meziroční přírůstky jsou následující: o 13 tisíc více v roce 2017 než v roce 2016, o 19 tisíc více v roce 2018 než v roce 2017 a o 16 tisíc více v roce 2019 oproti roku 2018. Největší meziroční přírůstek byl tedy za rok 2018. Za období 4 let se příjem z místního poplatku zvýšil z počátečních 106 tisíc v roce 2016 o 48 tisíc a dosáhl tak částky 154 tisíc v roce 2019.

Jako nedostatek obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za využívání veřejného prostranství vidím absenci příloh, které mají dle instrukcí ve vyhlášce graficky znázorňovat veřejná prostranství. Přílohy jsou nahrané na stránkách města, ale mohly by být součástí i vyhlášky samotné.¹⁰⁷

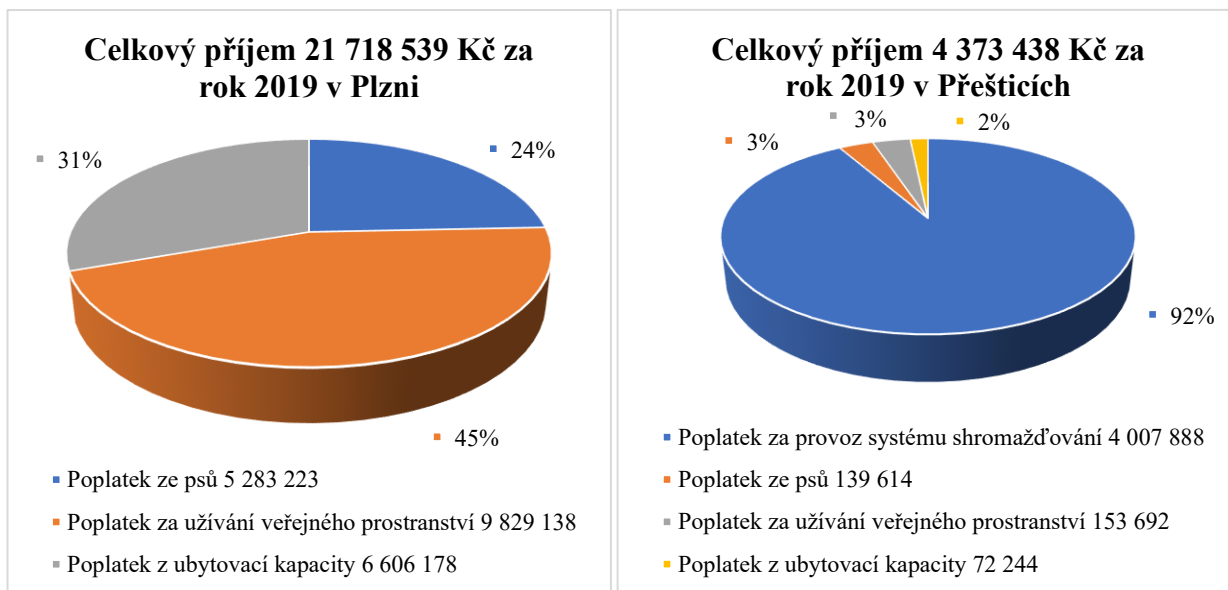
V Přešticích se na veřejných prostranstvích každoročně uskutečnění různé akce, které probíhají na Masarykově náměstí, jde například o Přeštické pivní slavnosti nebo Přeštický festival vína.¹⁰⁸

¹⁰⁷ Oficiální stránky Města Přeštice. OZV č.6/2019 [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <http://www.prestice-mesto.cz/mesto/platne-pravni-predpisy-1/>

¹⁰⁸ Kulturní a komunitní centrum Přeštice [online]. [cit. 2020-04-05]. Dostupné z: <http://www.kzprestice.cz/>

7 Srovnání místních poplatků ve vybraných městech

Graf 6: Celkové příjmy z místních poplatků a jejich porovnání ve vybraných městech

zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz/>, vlastní zpracování

Příjmy z místních poplatků jsou v obou porovnávaných městech diametrálně odlišné, což je způsobeno značným rozdílem rozlohy a počtem obyvatel zkoumaných měst. Tyto faktory hrají v problematice místních poplatků zásadní roli. I když má Plzeň oproti Přešticím mnohanásobně větší příjmy z místních poplatků, nezapadá do jejího příjmu poplatek za využívání systému nakládání s komunálním odpadem jako je tomu v Přešticích. To je v problematice místních poplatků podstatný rozdíl mezi oběma městy. Plzeň se totiž ohledně zavedení poplatku za využívání systému nakládání s komunálním odpadem neřídí zákonem č. 565 /1990 Sb. o místních poplatcích, jímž se řídí Přeštice, ale poplatek má zavedený na základě §17a zákona č.185/2001 Sb. o odpadech.¹⁰⁹ A i když příjem z tohoto poplatku v případě Plzně nepatří do příjmů z místních poplatků, je na místě ho minimálně v případě porovnání zmínit. Skutečný příjem z tohoto poplatku, byl za minulý rok 47 114 978 Kč.¹¹⁰ Pokud by v případě Plzně příjem z poplatku „za komunální odpad“ byl také příjmem z místních poplatků jako je tomu v Přešticích, byl by příjmem největším a tvořil by 68 % z celkových příjmů. V případě Přeštice ale poplatek za komunální odpad tím největším je, a je to také jediný příjem do rozpočtu města, jenž dosahuje několika milionů.

¹⁰⁹ Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a změně některých dalších zákonů, §17a

¹¹⁰ Monitor: Statutární město Plzeň [online]. [cit. 2020-04-05]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00075370/rozpocet/prijmy-druhovy?rad=j&obdobi=1912>

Jak vyplývá z porovnání, tak kromě poplatku za využívání systému nakládání s komunálním odpadem se obě města v zavedených poplatcích shodují.

Pro potřeby porovnání byl zahrnut i poplatek z ubytovací kapacity, který je již zrušený a nahrazený poplatkem z pobytu, který obě města zavedla, jak bylo popsáno v kapitolách výše. Nicméně i když je poplatek z ubytovací kapacity zrušený, pro úplnost údajů jsem jej do grafů zahrnula. Je patrné, že poplatek z ubytovací kapacity je co do příjmů v Plzni paradoxně na podobné úrovni, jako poplatek ze psů. Zatímco v Přešticích se tyto dva údaje značně odlišují. Přeštice mají bez mála dvojnásobný příjem z poplatku ze psů než z poplatku z ubytovací kapacity, což může být ukazatel nízkého zastoupení ubytovacích kapacit, které tomuto poplatku podléhají, jakož i jejich nízkého využití návštěvníky města. Tato situace se může v případě zavedení nového poplatku z pobytu změnit, a to hlavně v Plzni, kde bude počet zařízení a osob, které poplatku z ubytovací kapacity nepodléhaly bez pochyby více, na což nový poplatek z pobytu právě cílí. Místní poplatek z pobytu ovlivní bez pochyby i cestovní ruch, který je v obou městech zcela rozdílný.

Posledním, dosud nezmíněným poplatkem, je místní poplatek za užívání veřejného prostranství, který byl v Plzni největším skutečným příjmem z místních poplatků za rok 2019. Poplatek za užívání veřejného prostranství dosáhl téměř 10 milionů korun a tvořil tak 46 % z celkových příjmů z místních poplatků za rok 2019. Pro Přeštice byl příjem z místního poplatku za užívání veřejného prostranství druhým největším, za r. 2019 dosáhl 153 692 Kč.

Příjmy z místních poplatků jsou v Plzni v rádech milionů. Suma příjmů z místních poplatků za rok 2019 byla v Plzeň částka 21 818 539 Kč, což je mnohonásobně více než tomu je v Přešticích, kde byly celkové příjmy z místních poplatků sumarizovány do částky 4 373 438 Kč.¹¹¹

Příjmy z místních poplatků se odrážejí od sazeb, na kterých se zastupitelstvo obce u obecně závazných vyhláškách jednotlivých místních poplatků usnese. Rozhodnutí zastupitelstva se bezpochyby odvíjí i od cílů, které si od určité vyhlášky slibuje. V případě města s větším počtem obyvatel se dá očekávat vyšší sazba např. u poplatku ze psů, kvůli regulaci počtů psů a s tím spojenými náklady města, nebo v případě poplatků, které jsou závislé na cestovním ruchu jakož tomu je například u místního poplatku z pobytu nebo místního poplatku za užívání veřejného prostranství.

¹¹¹ *Monitor: Statutární město Plzeň* [online]. [cit. 2020-04-05]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>

Závěr

Práci věnující se tématu místních poplatků jsem rozdělila do sedmi kapitol. Na začátku práce jsem se zaměřila na obecné uvedení do problematiky veřejné správy a fungování obce jako základního územně samosprávného celku. Další kapitolu jsem věnovala pojmu obecně závazné vyhlášky, která je pro zavedení místního poplatku klíčová. Je důležité vědět, jak proces zavádění a vydávání obecně závazné vyhlášky funguje a jakými legislativními zákony jsou obce při vydávání OZV vázány a jaké oblasti se obecně závaznými vyhláškami mohou regulovat. Další, méně obsáhlá kapitola, je věnována právnímu zakotvení místních poplatků. Této problematice jsem nevěnovala tolik prostoru, neboť převážnou část zákona o místních poplatcích jsem interpretovala u jednotlivých místních poplatků. Mimo jiné je v této podkapitole zmíněna i úloha daňového řádu.

Jedním z cílů mé práce bylo popsání jednotlivých místních poplatků a upozornění na legislativní změny, které v zákoně o místních poplatcích proběhly, na což navazuje jedna z nejobsáhlejších kapitol. Konkrétně se jedná o kapitolu věnující se soustavě místních poplatků, kterých je aktuálně sedm.

Soustavu poplatků jsem také obohatila o judikát. Konkrétně jsem do práce začlenila rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky spisové značky 5 Afs 175/2006-116. Tento rozsudek se zabývá sporem ohledně vzniku poplatkové povinnosti za místní poplatek za využívání systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Žalobkyně se v této věci neřídily příslušným zákonem č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, který jim v obci zakládal na poplatkové povinnosti, ale jednaly ve smyslu zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů. Na základě toho s poplatkovou povinností nesouhlasily a tvrdily, že dle zákona o odpadech nejsou producentkami komunálního odpadu.

V posledních kapitolách, které se věnovaly konkrétně zavedeným místním poplatkům ve Statutárním městě Plzni a městě Přešticích, jsem měla za cíl poukázat na skutečné příjmy z místních poplatků a na jejich vývoj za poslední 4 roky. Proto jsem částky jednotlivých příjmů z místních poplatků začlenila do grafů, které názorně ukazují, jaký byl v oblasti příjmů z poplatků v obou městech vývoj.

Resume

My Bachelor's thesis is focused on local fees and is divided into seven chapters. At the beginning of the thesis, I focused on general introduction to the issue of public administration and functioning of the municipality as a basic territorial self-governing unit. The next chapter is devoted to the concept of a generally binding decree, which is crucial for the introduction of the local fee. It is important to know how the process of introducing and issuing generally binding ordinances works and under which laws the municipality has the right to issue a generally binding ordinance and what areas can be regulated by generally binding ordinances.

One of the aims of my work was to describe individual local fees and to alert about legislative changes that were made in the Act on Local Fees, which follows one of the most comprehensive chapters. This is a chapter describing the system of local fees: currently consisting of seven. For my thesis, I consider the most significant of the fees the municipal residence fee, which is a new fee in the Local Fees Act.

To better demonstrate how complex the system of fees is, I am making a reference to case law. The judgment analyses a dispute over the fee obligation for the municipal charge for the operation of a system for the collection, transport, sorting, recovery, and disposal of municipal waste. The dispute describes a misinterpretation of the law by the applicants, which did not comply with the Municipal Fees Act, based on their fee obligations. The applicants disagreed with the obligation to pay because they were governed by the Waste Act, but this law cannot be relied upon in this case, since the municipality had an established fee under Act No. 565/1990 Coll. on municipal charges.

In the last chapters, which dealt with the specific local fees in the Statutory City of Pilsen and the town of Přeštice, I aimed to point out the actual income from the local fees and their development over the last 4 years.

Keywords: autonomous scope, burgh of Pilsen, general binding ordinance, local fees, local fees administration, local legislation, municipal budget revenues, municipality, self-government, town of Přeštice

Klíčová slova: město Přeštice, místní poplatky, místní právní předpisy, obec, obecně závazná vyhláška, příjmy obecního rozpočtu, samospráva, samostatná působnost, správa místních poplatků, statutární město Plzeň

Seznam použitých zdrojů

Odborná literatura

FURKOVÁ, Petra. MATĚJKOVÁ, Lenka. ROSOVÁ, Šárka. Tvorba obecně závazných vyhlášek Praktický průvodce pro obce. Praha: C.H. Beck s.r.o., 2013. ISBN 978-80-7400-470-4.

KOUDELKA, Zdeněk. Samospráva. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5.

MÁČE, Miroslav. Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu: aplikace v příkladech. Praha: Grada, 2012. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-3637-2.

Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků: Obecní úřad. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, 2018. ISBN 978-80-87544-82-2.

PELC, Vladimír. *Místní poplatky: oprávnění obcí: povinnosti podnikatelů, živnostníků a občanů*. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckovy příručky pro právní praxi. ISBN 978-80-7400-150-5.

PEKOVÁ, Jitka. Hospodaření a finance územní samosprávy. Praha: Management. Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4

PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Olga SEDLÁČKOVÁ. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-2789-9

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.

ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2008. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-005-8.

ZUGAR, Radek a kol. Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí. Praha: MVČR, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, 2018. str.8. ISBN 978-80-87544-93-8.

Právní předpisy

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích

Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů

Zákon č. 280/2009 Sb., Daňový řád

Zákon č. 634/2004Sb., o správních poplatcích

Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník

Obecně závazná vyhláška statutárního města Plzně č. 22/2004 o místním poplatku ze psů

Obecně závazná vyhláška statutárního města Plzně č. 10/2019, o místním poplatku z pobytu

Obecně závazná vyhláška města Přeštice č. 6/2019, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství

Obecně závazná vyhláška města Přeštice č. 5/2015 o zákazu požívání alkoholických nápojů a jiných omamných a psychotropních látek na veřejném prostranství

Obecně závazná vyhláška města Přeštice č. 3/2019, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Obecně závazná vyhláška města Přeštice č. 4/2019, o místním poplatku ze psů

Obecně závazná vyhláška města Přeštice č. 5/2019, o místní poplatku z pobytu

Obecně závazná vyhláška města Přeštice č. 6/2019, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství

Judikát

Rozsudek nejvyššího správního soudu 5 Afs 175/2006–116 ze dne 31.01. 2008

Webové zdroje

Kulturní a komunitní centrum Přeštice [online]. [cit. 2020-04-05]. Dostupné z:
<http://www.kzprestice.cz/>

Katalog činností vykonávaných obcemi v jednotlivých kategoriích. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. [cit. 2020-03-04].

Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/katalog-cinnosti-vykonavanych-obcemi-v-jednotlivych-kategoriich.aspx>

MALAST, Jan. Správní právo stručně [online]. 2018, str.53-54 [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: [Spravko.cz](http://www.spravko.cz)

Město Plzeň a jeho občané - Civitas Plzeň [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné z:
<http://www.cvtplzen.cz/mestske-obvody/>

Město Plzeň: Právní předpisy statutárního města Plzně [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: <https://vyhlasky.plzen.eu/>

Monitor: O aplikaci [online]. [cit. 2020-04-05]. Dostupné z:
<https://monitor.statnipokladna.cz/o-aplikaci>

Monitor Státní Pokladny. Monitor Státní Pokladny [online]. Dostupné z:
<https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00257125/rozpocet/prijmy-druhovy?rad=t&obdobi=>

Monitor: Statutární město Plzeň [online]. [cit.2020-04-05]. Dostupné z:
<https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00075370/rozpocet/prijmy-druhovy?rad=j&obdobi=1912>

PECUCH, Martin. O městě. Město Plzeň [online]. 28. 8. 2018 [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/o-meste/o-meste-plzen.aspx>

Počet obyvatel v obcích k 1.1.2019 | ČSÚ. Český statistický úřad [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-za0wri436p>

Obecně závazné vyhlášky města Přeštice. Oficiální stránky Města Přeštice [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://www.prestice-mesto.cz/mesto/platne-pravni-predpisy-1/>

Oficiální stránky Města Přeštice [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://www.prestice-mesto.cz/>

Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích [online]. [cit. 2020-03-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-565/zneni-20200101>

TĚŽKÝ, Václav; Michal JANTOŠ. Novela zákona o místních poplatcích. Deník veřejné správy online [online]. [cit. 2020-04-03]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6783776>

Visit Plzeň: To nejlepší z Plzně. [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: <https://www.visitplzen.eu/okruh/to-nejlepsi-z-plzne/>

Vzdělávání: Plzeň - oficiální informační server města: oficiální informační server města Plzně [online]. Copyright © 2020 Statutární město Plzeň [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/vzdelavani/vzdelavani.aspx>

Seznamy

Seznam schémat

Schéma 1: Veřejná správa.....	2
-------------------------------	---

Seznam obrázků

Obrázek 1: Mapa s přehledem obcí s rozšířenou působností.....	7
Obrázek 2: Statutární město Plzeň.....	31
Obrázek 3: Město Přeštice	36

Seznam tabulek

Tabulka 1: Oblasti regulované OZV	14
Tabulka 2: sazba místního poplatku za užívání veřejného prostranství	39

Seznam grafů

Graf 1: Příjmy do rozpočtu města Plzně z místního poplatku ze psů od roku 2016 do roku 2019	33
Graf 2: Příjmy do rozpočtu města Plzně z místního poplatku za komunální odpad od r. 2016 do r. 2019	34
Graf 3: Příjmy do rozpočtu města Přeštice z místního poplatku za komunální odpad za období od r. 2016 do r. 2019.....	37
Graf 4: Příjmy do rozpočtu města Přeštice z místního poplatku ze psů za období od r. 2016 do r. 2019	38
Graf 5: Příjmy do rozpočtu města Přeštice z místního poplatku za užívání veřejného prostranství za období od r. 2016 do r. 2019	40
Graf 6: Celkové příjmy z místních poplatků a jejich porovnání ve vybraných městech.....	41

Seznam použitých zkratek

%	procento
§	paragraf
apod.	a podobně
č.	číslo
čl.	článek
ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
FO	fyzická osoba
JUDr.	doktor práv
km	kilometr
m ²	metr krychlový
mil.	miliony
Mgr.	magistr
NOZ	Nový občanský zákoník
NSS	Nejvyšší správní soud
obyv.	obyvatel
odst.	odstavec
OZV	obecně závazná vyhláška
písm.	písmeno
PO	právnícká osoba
r.	rok
Sb.	Sbírka zákonů
spis.	spisová
t	tuna
tzv.	takzvaně
vyd.	vydání
zn.	značka
ZTP	zvlášť těžké postižení
ZTP/P	zvlášť těžké postižení s průvodcem

Přílohy

Příloha č. 1 - Sazba poplatku ze psa v Přešticích

Čl. 4

Sazba poplatku

- (1) Sazba poplatku za kalendářní rok činí:
- a) za jednoho psa drženého v bytových domech600,- Kč,
 - b) za druhého a každého dalšího psa téhož držitele v bytových domech..... 900,- Kč,
 - c) za jednoho psa drženého v rodinných domech 150,- Kč
 - d) za druhého a každého dalšího psa téhož držitele v rodinných domech..... 225,- Kč
 - e) za jednoho psa drženého v místních částech Skočice, Žerovice, Zastávka, Vícov, Střížov60,- Kč
 - f) za druhého a každého dalšího psa drženého v místních částech Skočice, Žerovice, Zastávka, Vícov, Střížov 90,- Kč
 - g) za psa, jehož držitelem je osoba starší 65 let v bytových domech 150,- Kč,
 - h) za psa, jehož držitelem je osoba starší 65 let v rodinných domech60,- Kč
 - i) za druhého a každého dalšího psa téhož držitele, kterým je osoba starší 65 let v bytových domech 220,- Kč
 - j) za druhého a každého dalšího psa téhož držitele, kterým je osoba starší 65 let v rodinných domech90,- Kč

Čl. 5

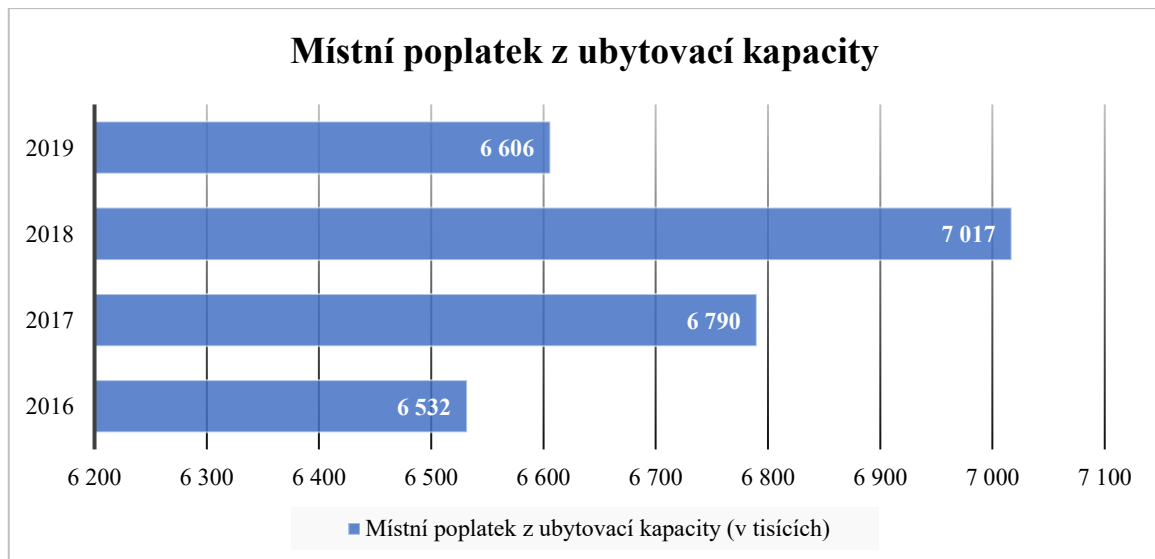
Splatnost poplatku

- (1) Poplatek je splatný nejpozději do 30. 4. příslušného kalendářního roku.

⁵ § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích

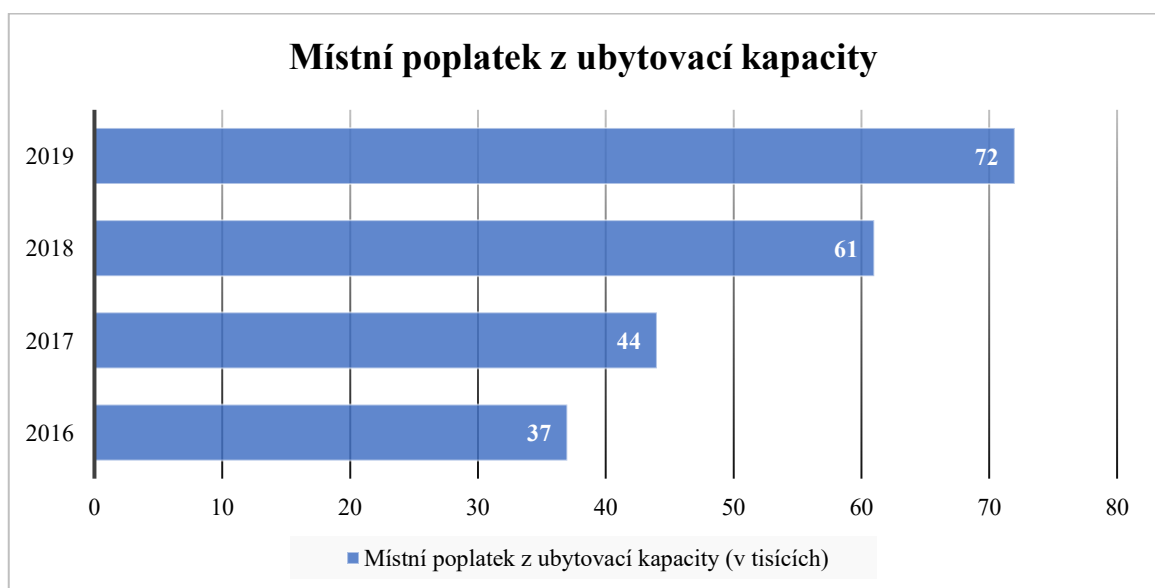
Příloha č. 2 - Příjmy z místního poplatku z ubytovací kapacity

Plzeň

zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00075370/rozpocet/prijmy-druhovy?rad=t&obdobi=1912>, vlastní zpracování

Přeštice

zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00257125/rozpocet/prijmy-druhovy?rad=t&obdobi=1912>, vlastní zpracování